

	σελ.
Βασικοί δείκτες	2
ΑΕΠ	3
Οικονομικό κλίμα	4
Οικονομική συγκυρία	5
Απασχόληση	6
Τιμές - Αμοιβές	7
Χρηματοδότηση	8
Δημοσιονομικά στοιχεία	9
Ανταγωνιστικότητα	10
Περιβάλλον	11
Γεωργία – κτηνοτροφία	12
Βιομηχανία	13
Κατασκευές	15
Αγορά ακινήτων	16
Λιανικό εμπόριο	17
Υπηρεσίες	18
Εξαγωγές	19
Τουρισμός	20
Μεταφορές	21
Ναυτιλία	22

Το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος στο Ηνωμένο Βασίλειο υπέρ της εξόδου από την Ευρωπαϊκή Ένωση δημιουργεί ένα ασταθές ευρωπαϊκό περιβάλλον, τόσο σε οικονομικό όσο και σε γεωπολιτικό επίπεδο, με συνέπειες που δεν έχουν ακόμα αποσαφηνιστεί. Ήδη, η πτώση της βρετανικής λίρας έναντι του ευρώ, η υποβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας, αλλά και η διέυρυνση της διαφοράς αποδόσεων των ομολόγων των χωρών της Νότιας Ευρώπης σε σχέση με τα Γερμανικά, αυξάνουν την αβεβαιότητα, την ώρα που η εύθραυστη ελληνική οικονομία παρουσιάζει μικτές τάσεις έπειτα από την ολοκλήρωση της πρώτης αξιολόγησης του προγράμματος προσαρμογής. Ειδικότερα, τα στοιχεία που ανακοινώθηκαν τον τελευταίο μήνα αντανακλούν αφενός την αισιοδοξία που έχει δημιουργήσει στην αγορά η συμφωνία για την εκκαμψή της 1ης δόσης του 3ου προγράμματος προσαρμογής, η οποία αναμένεται να αυξήσει τη ρευστότητα των επιχειρήσεων, και αφετέρου την ανησυχία για τις επιπτώσεις των μέτρων που έχουν υιοθετηθεί στα εισοδήματα επιχειρήσεων και νοικοκυριών. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι:

- **Ο δείκτης οικονομικού κλίματος παρέμεινε αμετάβλητος** τον Ιούνιο του 2016 σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα (στις 89,7 μονάδες). Παρά την επιδείνωση των προσδοκιών στις υπηρεσίες και το λιανικό εμπόριο, **το κλίμα στη βιομηχανία βελτιώθηκε, όπως και η καταναλωτική εμπιστοσύνη** (στις -68 μονάδες από -71,9 τον προηγούμενο μήνα), η οποία, αν και παραμένει σε χαμηλό επίπεδο, κινείται θετικά για 2ο συνεχή μήνα.
- Παρά την κάμψη που παρουσίασε η βιομηχανική παραγωγή στη μεταποίηση πλην πετρελαιοειδών τον Μάιο του 2016 (-1,6%), έπειτα από 6 συνεχείς μήνες ανόδου, **συνολικά κατά το διάστημα Ιαν – Μάη η μεταβολή είναι θετική (+2%)**. Παράλληλα, ο Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών στη μεταποίηση (PMI) τον Ιούνιο του 2016 επέστρεψε σε επίπεδο πάνω από τις 50 μονάδες, το οποίο υποδηλώνει ανάπτυξη του τομέα. Παρά τις εξαιρετικά ευάλωτες συνθήκες ζήτησης, η απασχόληση στη μεταποίηση αυξήθηκε για 4η φορά μέσα στο 2016, με τον ρυθμό αύξησης να παραμένει ωστόσο μέτριος.
- **Οι λιανικές πωλήσεις, έπειτα από τις απώλειες των προηγούμενων μηνών, ιδίως του Φεβρουαρίου του 2016 (-5,5%), δείχνουν να σταθεροποιούνται** τον Απρίλιο του 2016, με το δείκτη όγκου πλην καυσίμων να παρουσιάζει οριακά θετική μεταβολή (+0,1%). Οι ενδιάμεσες εκπτώσεις και προσφορές πριν το Πάσχα φαίνεται να τόνωσαν την αγορά, καθώς ο όγκος των πωλήσεων αυξήθηκε σημαντικά στην κατηγορία ένδυσης – υπόδησης (+16,2%), στα πολυκαταστήματα (+8,8%) και στα καταστήματα βιβλίων-χαρτικών-ειδών δώρων (+0,9%). Ωστόσο, συνολικά κατά το πρώτο 4μηνο του 2016 ο όγκος λιανικών πωλήσεων πλην καυσίμων εμφανίζει πτώση (-1,4%).
- **Το εποχικά διορθωμένο ποσοστό ανεργίας μειώθηκε στο 23,3%** τον Απρίλιο του 2016 (από 23,7% τον προηγούμενο μήνα και 25,3% τον Απρίλιο του 2015). Παράλληλα, **τον Μάιο του 2016 δημιουργήθηκαν 76.591 θέσεις εργασίας (καθαρό ισοζύγιο)**, οι οποίες προήλθαν κυρίως από προσλήψεις σε καταλύματα, εστίαση και εμπόριο ενόψει της τουριστικής περιόδου, οι οποίες υπερκάλυψαν τις αποχωρήσεις στην εκπαίδευση. Επιπρόσθετα, το διάστημα Ιαν – Μάη 2016, το καθαρό ισοζύγιο προσλήψεων-αποχωρήσεων ήταν θετικό κατά 201,1 χιλ. θέσεις, έναντι 194,5 χιλ το αντίστοιχο διάστημα το 2015.

Από την άλλη πλευρά:

- **Οι εξαγωγές αγαθών πλην πετρελαιοειδών υποχώρησαν σημαντικά τον Μάιο του 2016** (-6,4%), ανατρέποντας την ανοδική τάση των προηγούμενων μηνών, με τις εξαγωγές προς χώρες εκτός ΕΕ να σημειώνουν μεγάλη πτώση (-19%), ενώ οι εξαγωγές προς την ΕΕ αυξήθηκαν οριακά (+0,7%). Συνολικά, κατά την περίοδο Ιαν – Μάη 2016 οι εξαγωγές αγαθών πλην πετρελαιοειδών καταγράφουν μείωση (-0,7%).
- **Ο κύκλος εργασιών στη βιομηχανία υποχώρησε τον Απρίλιο του 2016** (-15,3%), κυρίως λόγω της μείωσης των πωλήσεων του κλάδου πετρελαιοειδών (-34,8%) και ορυχείων (-11,2%), ενώ στη μεταποίηση χωρίς καύσιμα η μείωση ήταν μικρότερη (-2,3%). Συνολικά κατά το διάστημα Ιαν – Απρ 2016 ο κύκλος εργασιών στη βιομηχανία παρουσιάζει μείωση -14,3% και στη μεταποίηση πλην καυσίμων -3%. **Η πτώση των τιμών πετρελαίου επηρεάζει έντονα τον κύκλο εργασιών στη βιομηχανία από το φθινόπωρο του 2014** και αντικατοπτρίζεται στη μεγαλύτερη υποχώρηση που καταγράφουν οι πωλήσεις σε χώρες εκτός Ευρωζώνης (-27,5% τον Απρίλιο του 2016 και -22,6% το διάστημα Ιαν – Απρ 2016), από ό,τι στις χώρες της Ευρωζώνης (+1,6% τον Απρίλιο του 2016 και -6,4% το διάστημα Ιαν – Απρ 2016).
- **Η υστέρηση στις εισπράξεις από τουρισμό και μεταφορές κατά τον Απρίλιο του 2016** (-7% και -48,6% αντίστοιχα) στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών **καταγράφει τη διαρκή επίπτωση των capital controls**, καθώς μεγάλο μέρος των σχετικών συναλλαγών πραγματοποιείται εκτός του ελληνικού τραπεζικού συστήματος. **Συνολικά κατά το διάστημα Ιαν – Απρ 2016 οι εισπράξεις από τουρισμό εμφανίζονται μειωμένες κατά -3,4% και οι αφίξεις κατά -5,3%**. Η αποδυνάμωση αυτή, παρόλο που αναφέρεται σε μικρά απόλυτα μεγέθη καθώς το πρώτο 4μηνο του έτους η τουριστική κίνηση είναι χαμηλή, σε συνδυασμό με τις εξελίξεις στο Ηνωμένο Βασίλειο αλλά και τη συνέχιση των ροών προσφύγων, προκαλεί προβληματισμό για την πορεία του τουρισμού, παρά τις γενικά θετικές προσδοκίες.
- **Οι καταθέσεις των νοικοκυριών, μετά από την άνοδο του Απριλίου, λόγω δώρου Πάσχα και αργιών οι οποίες προκάλεσαν την αναβολή διαφόρων πληρωμών, τον Μάιο του 2016 παρουσίασαν αρνητική ροή (-€840 εκατ.), επιστρέφοντας στα επίπεδα εκροής καταθέσεων που παρατηρήθηκαν το φθινόπωρο του 2015 και τον Μάρτιο του 2016.**

Παράλληλα με τις παραπάνω μικτές τάσεις που διαμορφώνονται, η σχεδόν αναπόφευκτη επιβράδυνση της ευρωπαϊκής οικονομίας, ως συνέπεια της απόφασης του Ηνωμένου Βασιλείου να εξέλθει από την Ευρωπαϊκή Ένωση, θα ατονήσει το επενδυτικό ενδιαφέρον και ενδέχεται να έχει επιπτώσεις στο εμπορικό ισοζύγιο και στον τουρισμό στην Ελλάδα. Αν και εκτιμάται ότι οι άμεσες συνέπειες στην ελληνική οικονομία θα είναι σχετικά περιορισμένες, είναι αναγκαία η ανάληψη άμεσων αναπτυξιακών πρωτοβουλιών για να γυρίσει η χώρα σελίδα και να μπει σε τροχιά ανάπτυξης. Η αρχή μπορεί να γίνει με δράσεις όπως η υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου αντιμετώπισης της φοροδιαφυγής, εισφοροδιαφυγής και του λαθρεμπορίου, ο εξορθολογισμός του φορολογικού συστήματος και η εφαρμογή ενός σχεδίου για την προσέλκυση επενδύσεων, με βασικούς άξονες του προώθησης των ιδιωτικοποιήσεων και των συμπράξεων Δημόσιου - Ιδιωτικού Τομέα, την αξιοποίηση των ευκαιριών της ψηφιακής οικονομίας και την εστίαση σε παραγωγικούς τομείς με υψηλές προοπτικές ανάπτυξης.

Μιχάλης Μασουράκης Chief Economist

E: mmassourakis@sev.org.gr
T: +302115006104

Μιχάλης Μητσόπουλος Senior Advisor

E: mmitsopoulos@sev.org.gr
T: +302115006157

Θανάσης Πρίντσιπας Associate Advisor

E: printsipas@sev.org.gr
T: +302115006176

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

Βασικοί οικονομικοί δείκτες

Οικονομικό κλίμα	2015/2014 Δεκ / Δεκ	2016/2015 Ιουν / Ιουν
Οικονομικό κλίμα	↓ 87,6 / 99,6	↓ 89,7 / 91,2
Καταναλωτική εμπιστοσύνη	↓ -61,1 / -53,9	↓ -68,0 / -46,8
% που προβλέπει επιδείνωση της οικονομικής τους κατάστασης	60% / 63%	72% / 50%
% που προβλέπει επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης της χώρας	80% / 66%	77% / 52%
% που θεωρεί άτιθανο να αποταμιεύσει	90% / 91%	80% / 69%
% που προβλέπει αύξηση της ανεργίας	80% / 66%	74% / 64%

Απασχόληση, Ανεργία, Μισθοί, Τιμές	2014	2015	2016	Περίοδος
Απασχόληση (μεταβολή περιόδου, εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία)	+16.859 άτομα	+32.165 άτομα	+29.175 άτομα	Ιαν – Απρ
Απασχόληση (μεταβολή μήνα, εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία)	-12.401 άτομα	+35.060 άτομα	+25.600 άτομα	Απρίλιος
Εγγεγραμμένοι άνεργοι (μεταβολή περιόδου)	-44.715 άτομα	-49.107 άτομα	-37.129 άτομα	Ιαν – Μάι
Εγγεγραμμένοι άνεργοι (μεταβολή μήνα)	-13.606 άτομα	-31.198 άτομα	-29.923 άτομα	Μάιος
Καθαρές προσλήψεις (μεταβολή περιόδου)	+160.946 άτομα	+194.533 άτομα	+201.056 άτομα	Ιαν – Μάι
Καθαρές προσλήψεις (μεταβολή μήνα)	+59.470 άτομα	+86.146 άτομα	+76.591 άτομα	Μάιος
Ποσοστό ανεργίας (εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία)	27,1%	25,3%	23,3%	Απρίλιος
Μέσο ποσοστό περιόδου (εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία)	27,1%	25,6%	23,8%	Ιαν – Απρ
Δείκτης μισθών (σύνολο οικονομίας, σταθερές τιμές, με εποχ. διόρθωση)	4,1%	1,1%	-	Δ' 3μηνο
Μέσο ποσοστό περιόδου (σταθερές τιμές, με εποχ. διόρθωση)	1,1%	1,3%	-	Ιαν – Δεκ
Δείκτης Τιμών Καταναλωτή	-1,1%	-2,2%	-0,7%	Ιούνιος
Μέσο ποσοστό περιόδου	-1,4%	-2,3%	-0,9%	Ιαν – Ιουν

ΑΕΠ	Μεταβολή 2014/2013	Μεταβολή 2015/2014	Περίοδος	2016/2015		2015/2014	
				Α' 3μηνο	Δ' 3μηνο	Δ' 3μηνο	Γ' 3μηνο
ΑΕΠ (σε σταθερές τιμές)	0,7%	-0,2%	Ιαν – Δεκ	-1,4%	-0,9%	-1,7%	-1,7%
Ιδιωτική κατανάλωση	0,5%	0,3%	Ιαν – Δεκ	-1,3%	-1,0%	-0,4%	-0,4%
Επενδύσεις σε κατοικίες	-52,5%	-23,1%	Ιαν – Δεκ	-17,3%	-16,5%	-34,0%	-34,0%
Επενδύσεις σε κατασκευές (πλην κατοικιών)	3,1%	-7,5%	Ιαν – Δεκ	3,3%	6,7%	-10,1%	-10,1%
Επενδύσεις σε μηχανολογικό εξοπλισμό (περιλ. οπτικά συστήματα)	8,5%	5,9%	Ιαν – Δεκ	-5,2%	1,0%	-12,6%	-12,6%
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	7,5%	-3,8%	Ιαν – Δεκ	-11,7%	-9,3%	-10,5%	-10,5%
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	7,7%	-6,9%	Ιαν – Δεκ	-12,8%	-12,5%	-19,8%	-19,8%

Βασικοί βραχυχρόνιοι δείκτες	Μεταβολή 2015/2014	Μεταβολή 2016/2015	Περίοδος	Μεταβολή 2016/2015	Περίοδος
Βιομηχανική παραγωγή	0,7%	0,8%	Ιαν – Μάι	2,9%	Μάιος
Μεταποίηση (χωρίς πετρελαιοειδή)	2,7%	2,0%	Ιαν – Μάι	-1,6%	Μάιος
Παραγωγή στις κατασκευές	1,3%	-	Ιαν – Δεκ	-9,3%	Α' 3μηνο
Κτίρια	9,2%	-	Ιαν – Δεκ	-1,9%	Α' 3μηνο
Έργα πολιτικού μηχανικού	-4,2%	-	Ιαν – Δεκ	-15,5%	Α' 3μηνο
Ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα (όγκος σε μ³)	29,2%	-11,9%	Ιαν – Μαρ	-34,8%	Μάρτιος
Λιανικές πωλήσεις (όγκος)	-0,5%	-2,8%	Ιαν – Απρ	-1,5%	Απρίλιος
Χωρίς καύσιμα και λιπαντικά αυτοκινήτων	0,7%	-1,4%	Ιαν – Απρ	0,1%	Απρίλιος
Άδειες κυκλοφορίας αυτοκινήτων	27,0%	9,2%	Ιαν – Ιουν	-2,5%	Ιούνιος
Έσοδα δημοσίου από τέλη κινήτης τηλεφωνίας	-5,8%	-6,9%	Ιαν – Μαρ	-42,6%	Μάρτιος
Εξαγωγές αγαθών χωρίς πετρελαιοειδή (ΕΛΣΤΑΤ, σε τρεχ. τιμές)	13,4%	-0,7%	Ιαν – Μάι	-6,4%	Μάιος
Τουρισμός – εισπράξεις	12,6%	-3,4%	Ιαν – Απρ	-7,0%	Απρίλιος
Μεταφορές – εισπράξεις	1,6%	-45,9%	Ιαν – Απρ	-48,6%	Απρίλιος
Λοιπές υπηρεσίες* – εισπράξεις	-0,1%	-28,1%	Ιαν – Απρ	-24,9%	Απρίλιος
Εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση (ταξιδιώτες)	45,6%	-6,2%	Ιαν – Απρ	2,5%	Απρίλιος

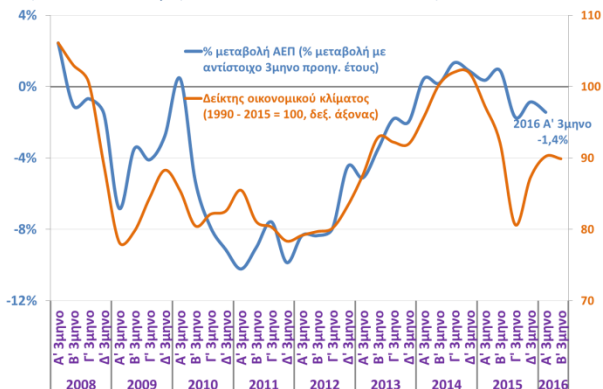
Οικονομικές Προβλέψεις	ΕΕ (Μάιος 2016)				ΟΟΣΑ (Ιούνιος 2016)			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Πραγματική μεταβολή ΑΕΠ (% μεταβολή)	0,7	-0,2	-0,3	2,7	0,7	-0,3	-0,2	1,9
Ιδιωτική κατανάλωση (% μεταβολή)	0,5	0,3	-0,4	1,8	0,7	0,3	-0,1	1,3
Δημόσια κατανάλωση (% μεταβολή)	-2,6	0,0	-0,5	-0,1	-2,4	-0,1	-2,1	-0,8
Συνολικές επενδύσεις (% μεταβολή)	-2,8	0,7	-0,9	11,6	-2,6	0,9	3,6	4,0
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών (% μεταβολή)	7,5	-3,8	0,5	4,2	7,4	-3,7	-1,0	5,7
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών (% μεταβολή)	7,7	-6,9	-0,1	3,8	7,8	-6,9	-1,9	3,5
Δείκτης τιμών καταναλωτή (% μεταβολή)	-1,4	-1,1	-0,3	0,6	-1,4	-1,1	-0,5	0,0
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (% του ΑΕΠ)	-3,0	-0,2	0,6	1,3	-2,1	-0,1	-1,6	-0,9
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (% του ΑΕΠ)	-3,6	-7,2	-3,1	-1,8	-3,7	-7,3	-1,9	-0,5
Ακαθάριστο χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% του ΑΕΠ)	180,1	176,9	182,8	178,8	182,9	182,7	185,3	182,3

* περιλαμβάνονται δραστηριότητες κατασκευαστικών επιχειρήσεων στο εξωτερικό, εξαγωγές λογισμικού, τεχνολογίας κλπ

Πηγή: ΙΟΒΕ, ΕΛΣΤΑΤ, ΤτΕ, Υπ. Απασχόλησης, DG ECFIN, ΕΕ

ΑΕΠ

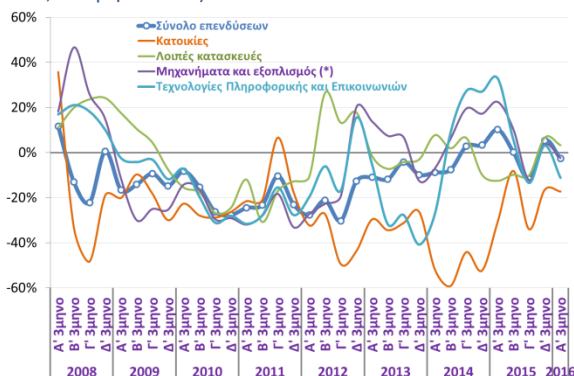
Μεταβολή ΑΕΠ (εποχικά διορθωμένα στοιχεία) και οικονομικό κλίμα (ΕΛΣΤΑΤ, Α' 3μηνο 2016, ΙΟΒΕ, Ιουν. 2016)

Στο -1,4% διαμορφώθηκε η ύφεση το Α' 3μηνο του 2016 σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, ελαφρά εντονότερη σε σύγκριση με τις αρχικές εκτιμήσεις (-1,3%), συμπληρώνοντας τρία διαδοχικά 3μηνα ύφεσης μετά από έξι συνεχόμενα 3μηνα ανάπτυξης.

Επενδύσεις

(ΕΛΣΤΑΤ, Α' 3μηνο 2016)

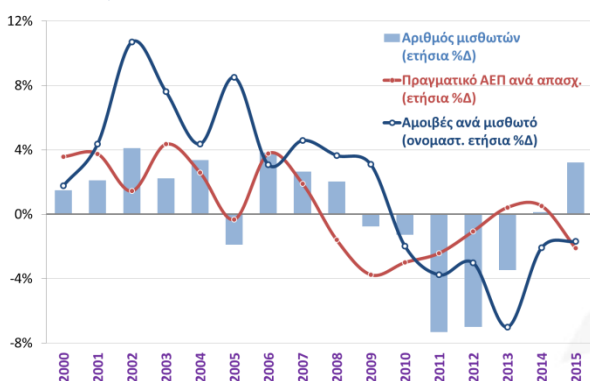

* Περιλαμβάνονται επενδύσεις σε οπτικά συστήματα

Μετά τη μικρή ανάκαμψη το Δ' 3μηνο του 2015, οι επενδύσεις επανήλθαν σε πτωτική τροχιά το Α' 3μηνο του 2016, κυρίως λόγω της υποχώρησης των επενδύσεων σε μεταφορικό και μηχανολογικό εξοπλισμό κατά -5,2%, ενώ οι επενδύσεις σε κατασκευές πλην κατοικιών αυξήθηκαν κατά +3,3%.

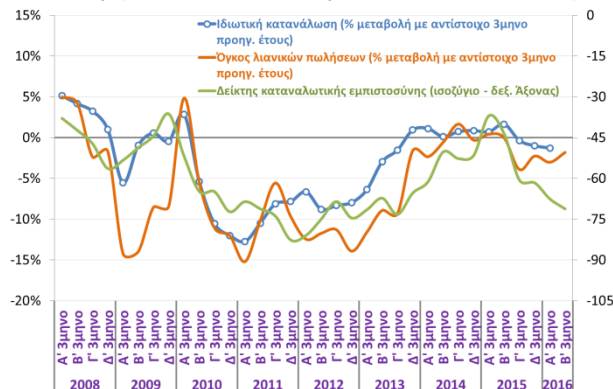
Μεταβολή αμοιβών και παραγωγικότητας

(Eurostat, 2015)

Από το 2010 η μείωση της παραγωγικότητας περιορίζεται, ενώ το 2013 και 2014 σημειώθηκε θετική μεταβολή. Η ταχύτερη μείωση των ονομαστικών αμοιβών από το 2011 και μετά συνέβαλλε στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, ενώ το 2015 η εικόνα αυτή δείχνει να αντιστρέφεται.

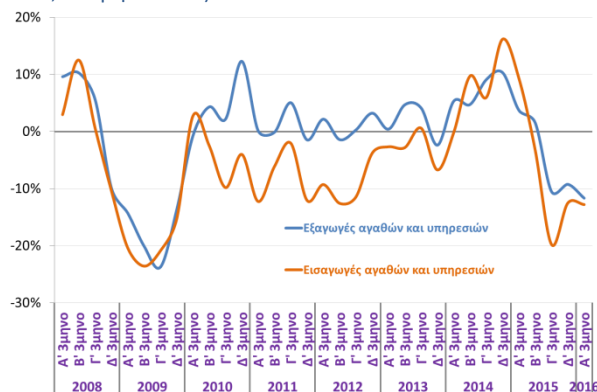
Ιδιωτική κατανάλωση, λιανικές πωλήσεις, καταναλ. εμπιστοσύνη (ΕΛΣΤΑΤ, Α' 3μηνο 2016, ΕΛΣΤΑΤ, Απρ. 2016, ΙΟΒΕ, Ιουν. 2016)

Εντείνεται η υποχώρηση της ιδιωτικής κατανάλωσης το Α' 3μηνο του 2016 (-1,3% έναντι -1% και -0,4% τα δύο προηγούμενα 3μηνα αντίστοιχα), ακολουθώντας τη σημαντική υποχώρηση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης και των λιανικών πωλήσεων.

Καθαρές εξαγωγές

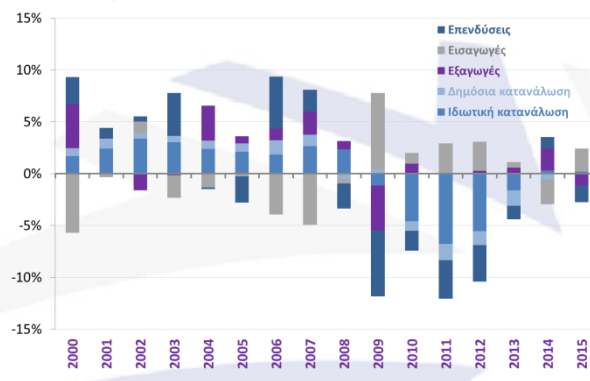
(ΕΛΣΤΑΤ, Α' 3μηνο 2016)

Οι συνολικές εξαγωγές μειώθηκαν κατά -11,7% το Α' 3μηνο του 2016, ως αποτέλεσμα της υποχώρησης των εξαγωγών υπηρεσιών κατά -23,4%, ενώ οι εξαγωγές αγαθών σημείωσαν άνοδο +1,7%. Η αρνητική επίπτωση από την πτώση των εξαγωγών αντισταθμίστηκε από τη μείωση των εισαγωγών -12,8%.

Συμβολή στην αύξηση του ΑΕΠ (σε τιμές 2010)

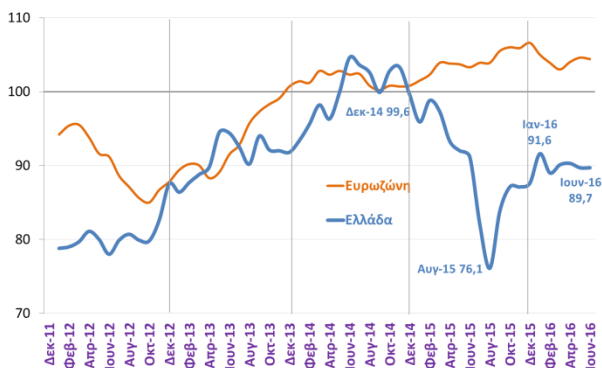
(ΕΛΣΤΑΤ, 2015)

Η αρνητική συμβολή της κατανάλωσης στη μεταβολή του ΑΕΠ περιορίστηκε σημαντικά το 2014, ενώ το 2015 είναι οριακά θετική (+0,2%). Οι επενδύσεις εξακολουθούν να έχουν αρνητική συμβολή (-1,6%), ενώ οι καθαρές εξαγωγές συνέβαλλαν θετικά (+1,1%).

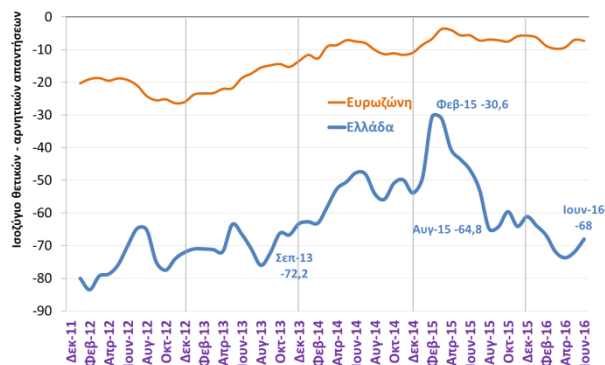
Οικονομικό κλίμα

Δείκτης οικονομικού κλίματος – Ελλάδα και Ευρωζώνη
(DG ECFIN - IOBE, Ιουν. 2016)

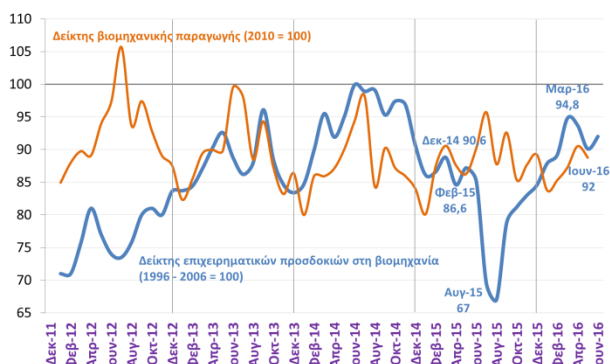
Αμετάβλητος παρέμεινε ο δείκτης οικονομικού κλίματος τον Ιούνιο του 2016 σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα (στις 89,7 μονάδες), με τις επιχειρηματικές προσδοκίες να βελτιώνονται στη βιομηχανία και να χειροτερεύουν στις υπηρεσίες και το λιανικό εμπόριο.

Δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης – Ελλάδα και Ευρωζώνη
(DG ECFIN - IOBE, Ιουν. 2016)

Η καταναλωτική εμπιστοσύνη βελτιώθηκε για δεύτερο συνεχόμενο μήνα τον Ιούνιο του 2016 (στις -68 μονάδες από -71,9 τον προηγούμενο μήνα), αλλά παραμένει σε πολύ χαμηλά επίπεδα, με την έντονη απαισιοδοξία των νοικοκυριών να υποχωρεί με πολύ αργό ρυθμό.

Δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στη βιομηχανία – Ελλάδα
(IOBE, Ιουν. 2016)

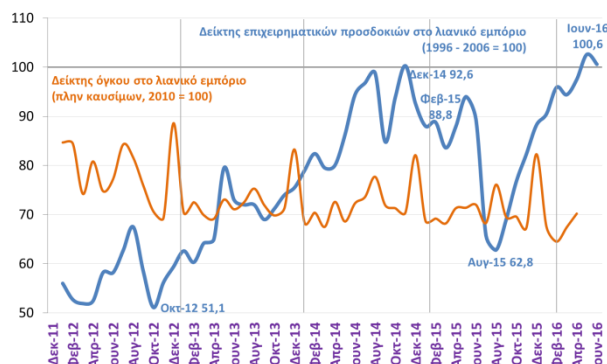
Μικρή βελτίωση κατέγραψε ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στη βιομηχανία τον Ιούνιο του 2016 (στις 92 μονάδες από 90,1 τον προηγούμενο μήνα), με τις προβλέψεις για την εξέλιξη της ζήτησης, της παραγωγής και της απασχόλησης να βελτιώνονται ελαφρά.

Δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις υπηρεσίες – Ελλάδα
(IOBE, Ιουν. 2016)

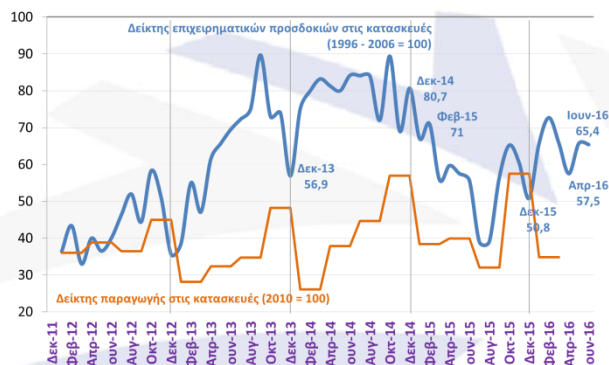
Οι προσδοκίες στον τομέα των υπηρεσιών επιδεινώνονται ελαφρά τον Ιούνιο του 2016 (στις 75,7 μονάδες από 76,6 τον προηγούμενο μήνα), με τις εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση να κινούνται αρνητικά. Βελτίωση ωστόσο παρουσιάζουν οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης.

Δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο λιανικό εμπόριο – Ελλάδα
(IOBE, Ιουν. 2016)

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στο λιανικό εμπόριο επιδεινώνονται ελαφρά τον Ιούνιο του 2016 (στις 100,6 μονάδες από 102,6 τον προηγούμενο μήνα), καθώς οι ιδιαίτερα αισιόδοξες προβλέψεις για την εξέλιξη της ζήτησης εξασθενούν, ενώ οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση παραμένουν θετικές.

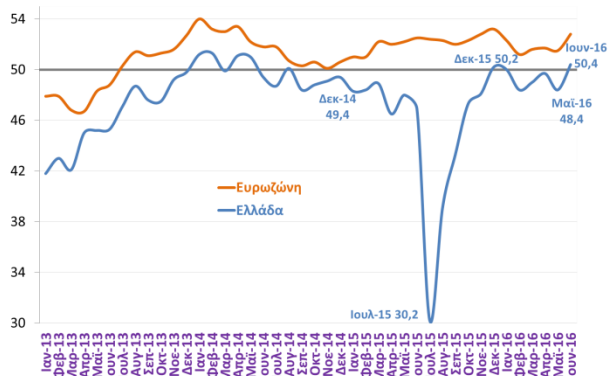
Δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις κατασκευές – Ελλάδα
(IOBE, Ιουν. 2016)

Στις κατασκευές το κλίμα παρέμεινε σχεδόν αμετάβλητο τον Ιούνιο του 2016 (στις 65,4 μονάδες από 65,7 τον Μάιο), κυρίως λόγω των βελτιωμένων προσδοκιών στα δημόσια έργα, την ώρα που στις ιδιωτικές κατασκευές καταγράφεται επιδείνωση.

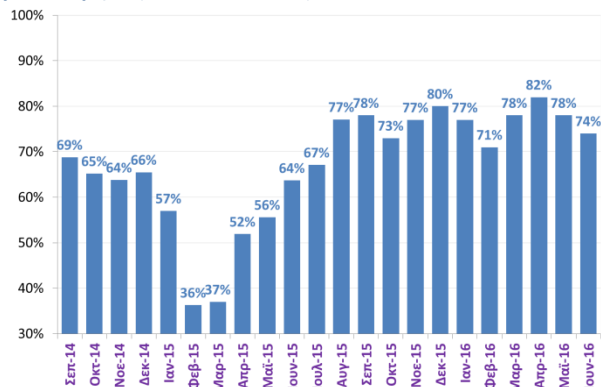
Οικονομική συγκυρία

Δείκτης υπευθύνων προμηθειών (PMI) στη μεταποίηση (Markit, Ιουν. 2016)

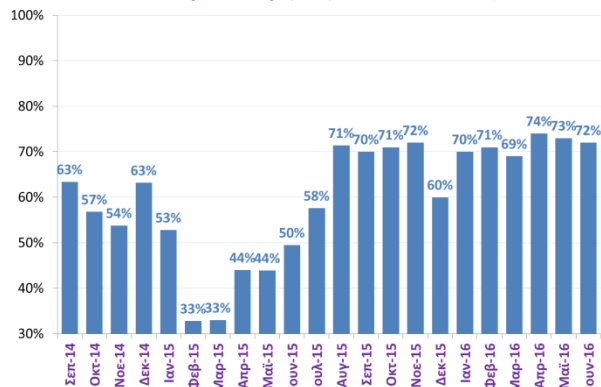
Βελτίωση σημείωσε ο δείκτης PMI τον Ιούνιο του 2016, επιστρέφοντας σε επίπεδο πάνω από τις 50 μονάδες. Στα θετικά συμπεριλαμβάνεται η αύξηση της απασχόλησης, η υψηλότερη σε διάστημα περίπου 9 ετών, ωστόσο οι συνθήκες ζήτησης παραμένουν εξαιρετικά ευάλωτες.

Ποσοστό νοικοκυριών που εκτιμούν ότι η ανεργία θα αυξηθεί το επόμενο 12μηνο (ΙΟΒΕ, Ιουν. 2016)

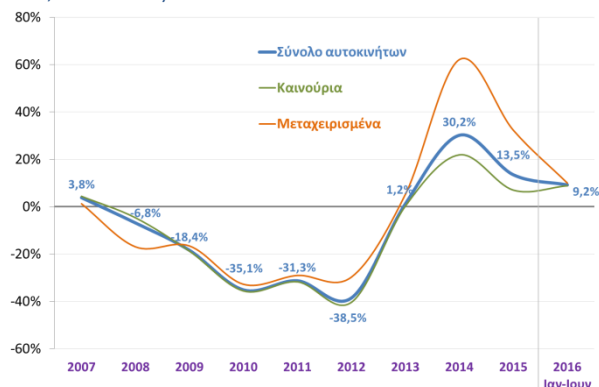
Βελτίωση παρουσιάζουν για 3^ο συνεχόμενο μήνα τον Ιούνιο του 2016 οι προβλέψεις των νοικοκυριών για την εξέλιξη της ανεργίας τους επόμενου 12 μήνες. Ωστόσο το ποσοστό αυτών που προβλέπουν άνοδο εξακολουθεί να είναι ιδιαίτερα υψηλό (74%), όταν στις αρχές του 2015 είχε μειωθεί στο 36%.

Ποσοστό νοικοκυριών που εκτιμά ότι η οικονομική τους κατάσταση θα επιδεινωθεί το επόμενο 12μηνο (ΙΟΒΕ, Μάι. 2016)

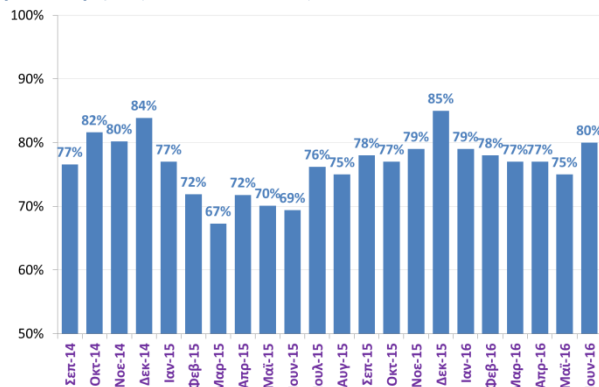
Μικρή βελτίωση παρουσίασαν τον Ιούνιο του 2016 οι προβλέψεις των νοικοκυριών για την οικονομική τους κατάσταση το επόμενο 12μηνο, με το 72% αυτών να προβλέπουν επιδείνωση και 7% να αναμένουν το αντίθετο (από 73% και 4% αντίστοιχα τον Μάιο).

Ετήσια % μεταβολή νέων αδειών κυκλοφορίας αυτοκινήτων (ΕΛΣΤΑΤ, Ιουν. 2016)

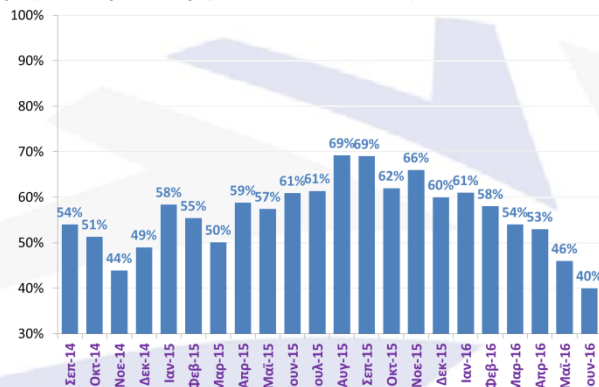
Μείωση -2,5% σημείωσε ο αριθμός νέων αδειών κυκλοφορίας αυτοκινήτων τον Ιούνιο του 2016, η οποία οφείλεται πιθανώς στο γεγονός ότι οι καταναλωτές επέσπευσαν την αγορά αυτοκινήτου ώστε να προλάβουν τη λήξη του μέτρου της απόσυρσης και την αλλαγή του τρόπου υπολογισμού των τελών ταξινόμησης, καθώς τον Μάιο είχε σημειωθεί άνοδος +33%.

Ποσοστό νοικοκυριών που θεωρεί απίθανο να αποταμιεύσει το επόμενο 12μηνο (ΙΟΒΕ, Ιουν. 2016)

Παρά τη βελτίωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης, το ποσοστό των νοικοκυριών που θεωρεί απίθανο να αποταμιεύσει το επόμενο 12μηνο ανήλθε στο 80% τον Ιούνιο του 2016, από 75% τον προηγούμενο μήνα, ενώ μόλις το 9% εκτιμά το αντίθετο.

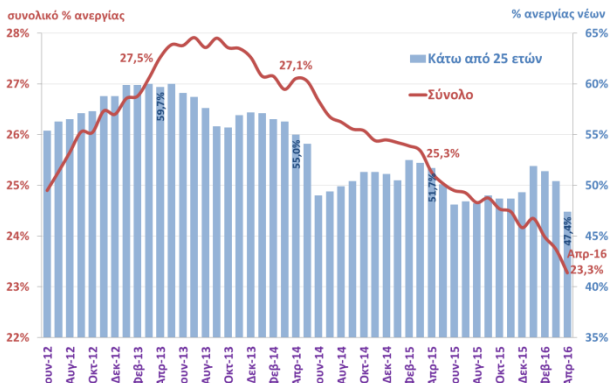
Ποσοστό νοικοκυριών που θα προβεί σε πολύ λιγότερες σημαντικές αγορές το επόμενο 12μηνο (ΙΟΒΕ, Μάι. 2016)

Η πρόθεση των νοικοκυριών για σημαντικές αγορές (έπιπλα, ηλεκτρικές συσκευές κλπ) σημείωσε περαιτέρω βελτίωση τον Ιούνιο του 2016 για 5^ο συνεχόμενο μήνα, με το ποσοστό αυτών που προβλέπουν μείωση των αγορών να υποχωρεί στο 40%. Ωστόσο, μόνο το 4% εκτιμά αύξηση.

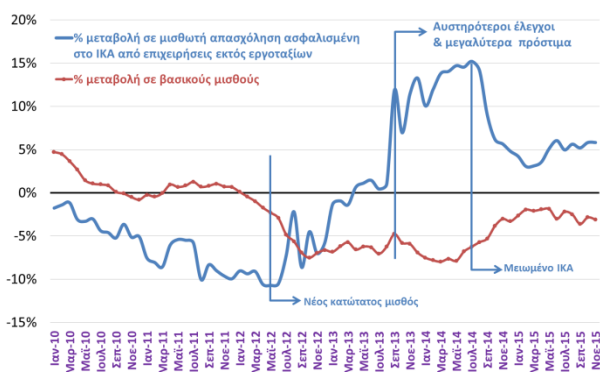
Απασχόληση

Ποσοστό ανεργίας (εποχικά διορθωμένα στοιχεία) (ΕΛΣΤΑΤ, Απρ. 2016)

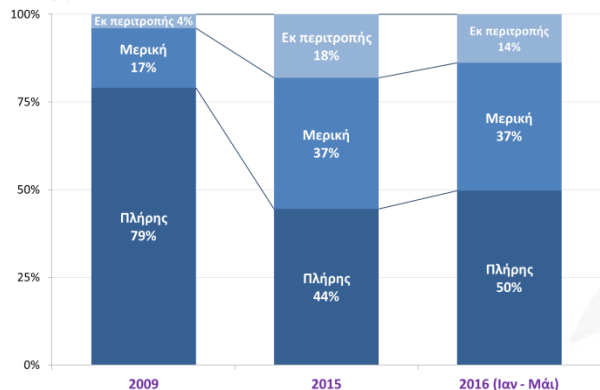
Στο 23,3% μειώθηκε το ποσοστό ανεργίας τον Απρίλιο του 2016, από 23,7% τον προηγούμενο μήνα και 25,3% τον αντίστοιχο μήνα του 2015 παρουσιάζοντας μικρή αλλά σταθερή μείωση. Το ποσοστό ανεργίας των νέων παρουσίασε επίσης μείωση αλλά παραμένει σε πολύ υψηλό επίπεδο (47,4%).

Αριθμός ασφαλισμένων στο ΙΚΑ και βασικοί μισθοί (% μεταβολή με αντίστοιχο μήνα προηγ. έτους) (ΙΚΑ, Νοε. 2015)

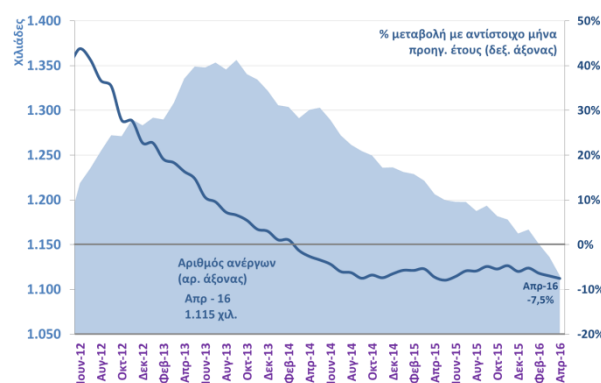
Από τον Μάρτιο του 2015 ο ρυθμός αύξησης των ασφαλισμένων στο ΙΚΑ ενισχύεται (+5,8% τον Νοέμβριο 2015), ενώ οι μέσες αποδοχές μειώνονται (-3,1% τον Νοέμβριο 2015). Αντίθετα με τα στοιχεία του ΙΚΑ, ο δείκτης μισθών στο σύνολο της οικονομίας της ΕΛΣΤΑΤ παρουσιάζει άνοδο, γεγονός το οποίο υποδηλώνει ότι αυτό οφείλεται κυρίως στους μισθούς του δημοσίου.

Ποσοστιαία κατανομή νέων προσλήψεων ανά είδος σύμβασης εργασίας (ΕΡΓΑΝΗ, Μάι. 2016)

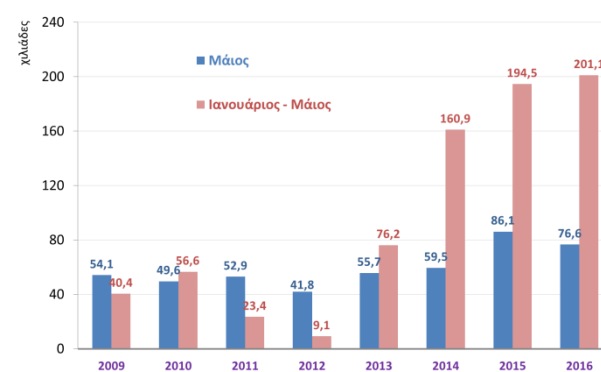
Σημαντική αύξηση σε σχέση με το 2009 παρουσιάζουν οι ελαστικές μορφές απασχόλησης (μερική και εκ περιτροπής), με αντίστοιχη μείωση του μεριδίου της πλήρους απασχόλησης στις νέες προσλήψεις. Θετικό, ωστόσο, είναι το γεγονός ότι το μερίδιο πλήρους απασχόλησης αυξήθηκε από 44% το 2015 σε 50% το πρώτο 5μηνο (Ιαν - Μάι) του 2016.

Αριθμός ανέργων (εποχικά διορθωμένα στοιχεία) (ΕΛΣΤΑΤ, Απρ. 2016)

Ο αριθμός των ανέργων, σύμφωνα με την έρευνα εργατικού δυναμικού της ΕΛΣΤΑΤ, μειώθηκε στους 1.115 χιλ. τον Απρίλιο του 2016 από 1.136 χιλ. τον προηγούμενο μήνα (-1,8%) και από 1.206 χιλ. τον αντίστοιχο μήνα του 2015 (-7,5%).

Ισοζύγιο ρών μισθωτής εργασίας (ΕΡΓΑΝΗ, Μάι. 2016)

Η μισθωτή απασχόληση συνεχίζει να ενισχύεται τον Μάιο του 2016 (+76,6 χιλ. θέσεις εργασίας), κυρίως λόγω των εποχικών προσλήψεων για την προετοιμασία της τουριστικής περιόδου. Συνολικά το διάστημα Ιαν - Μάι 2016 το ισοζύγιο είναι θετικό κατά 201,1 χιλ. θέσεις, παρουσιάζοντας ιστορικά την καλύτερη επίδοση από το 2001.

Αδήλωτη απασχόληση (ΑΡΤΕΜΙΣ, Νοε. 2015)

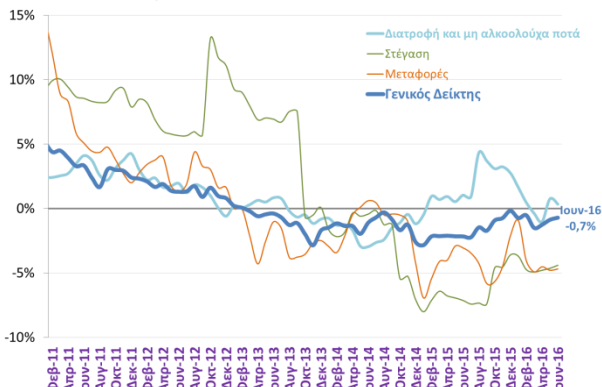
	Σεπ 2013 - Νοε 2015	Ιαν - Νοε 2015	Νοε 2015
Επιχειρήσεις που ελέγχθηκαν	65.503	31.348	3.328
Επιχειρήσεις με αδήλ. εργασία	9.577	5.173	491
% παραβατικών επιχειρήσεων	14,6%	16,5%	14,7%
Αριθμός εργαζομένων	308.066	132.874	14.233
Αριθμός αδήλων εργαζομένων	16.376	9.293	819
% αδήλων εργαζομένων*	5,3%	6,7%	5,7%
Ποσά προστίμων (€ εκατ.)	171,7	97,8	8,7

* σε σχέση με το σύνολο των εργαζομένων

Στο 14,7% των ελεγχόμενων επιχειρήσεων εκτιμάται τον Νοέμβριο του 2015 το ποσοστό που απασχολούν αδήλωτους εργαζομένους (από 19% περίπου τον Απρίλιο του 2015), ενώ το ποσοστό της αδήλωτης απασχόλησης διαμορφώνεται στο 5,7% (από 9,7% τον Απρίλιο).

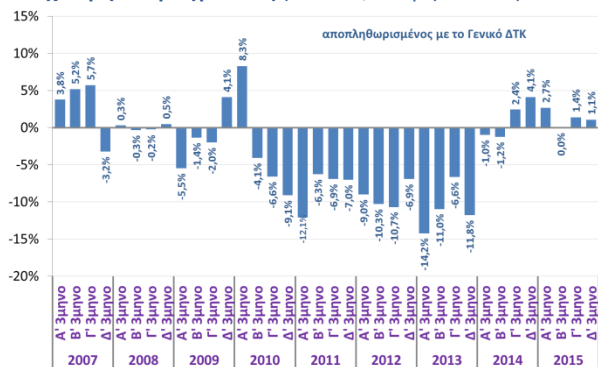
Τιμές - Αμοιβές

Δείκτης τιμών καταναλωτή (ΕΛΣΤΑΤ, Ιουν. 2016)

Σε αρνητικό έδαφος παρέμεινε ο πληθωρισμός τον Ιούνιο του 2016 για 40^ο συνεχή μήνα, ωστόσο η μείωση των τιμών περιορίστηκε στο -0,7%, (έναντι -2,2% τον Ιούνιο του 2015). Η αποκλιμάκωση αυτή οφείλεται κατά μεγάλο μέρος στην αύξηση του ΦΠΑ και των ειδικών φόρων κατανάλωσης.

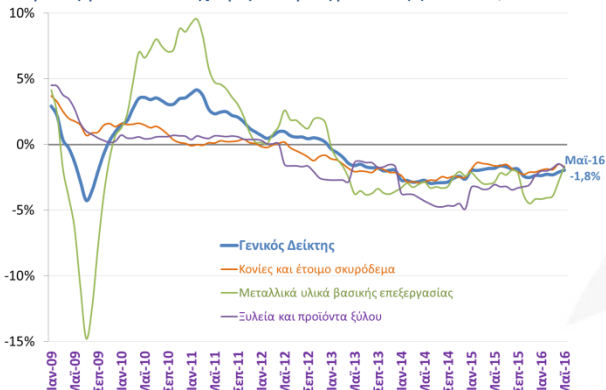
Δείκτης μισθών στο σύνολο της οικονομίας - % μεταβολή με αντίστοιχο 3μηνο προηγ. έτους (ΕΛΣΤΑΤ, Δ' 3μηνο 2015)

* Με εποχική διάρθρωση και χωρίς διάρθρωση εργαζομένων ημερών

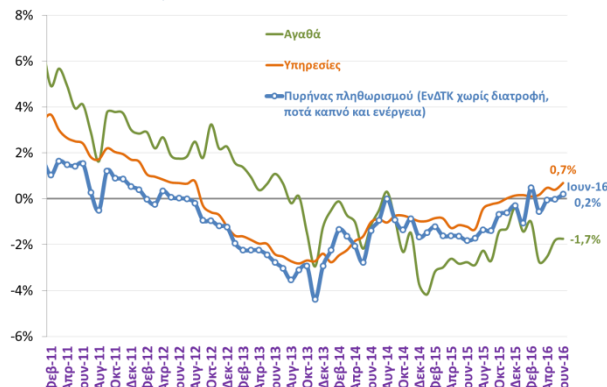
Περαιτέρω άνοδο σημείωσε ο δείκτης μισθών στο σύνολο της οικονομίας το Δ' 3μηνο του 2015 (+1,1% σε σταθερές τιμές). Ο δείκτης κινείται ανοδικά από το Γ' 3μηνο του 2014, ενώ η μεγαλύτερη αύξηση σημειώθηκε το Δ' 3μηνο του 2014 (+4,1%). Συνολικά κατά το 2015 οι μισθοί σε σταθερές τιμές σημείωσαν άνοδο +1,3%, ενώ σε τρέχουσες τιμές η μεταβολή είναι αρνητική (-0,5%).

Δείκτης τιμών υλικών κατασκευής νέων κτιρίων κατοικιών % μεταβολή με αντίστοιχο μήνα προηγ. έτους (ΕΛΣΤΑΤ, Μάι. 2016)

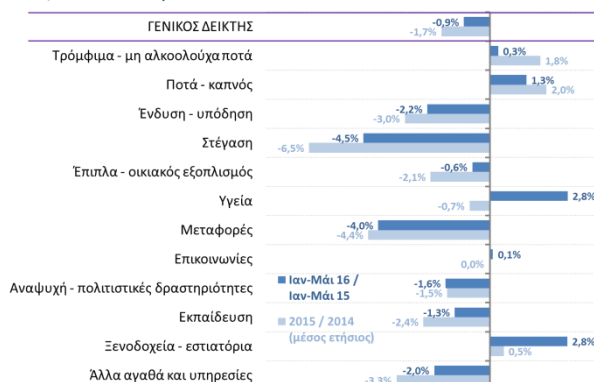
Νέα υποχώρηση παρουσίασαν οι τιμές υλικών κατασκευής νέων κτιρίων κατοικιών τον Μάιο του 2016 (-2%), οι οποίες κινούνται πτωτικά από τον Ιανουάριο του 2013. Οι μεγαλύτερες μειώσεις, σε σύγκριση με τον Μάιο του 2014, σημειώνονται στα καύσιμα μηχανημάτων (-7,3%), στα υλικά ύδρευσης, θέρμανσης και αποχέτευσης (-3,9%) και στα ηλεκτρολογικά υλικά (-3,8%).

Πυρήνας πληθωρισμού (ΕΛΣΤΑΤ, Ιουν. 2016)

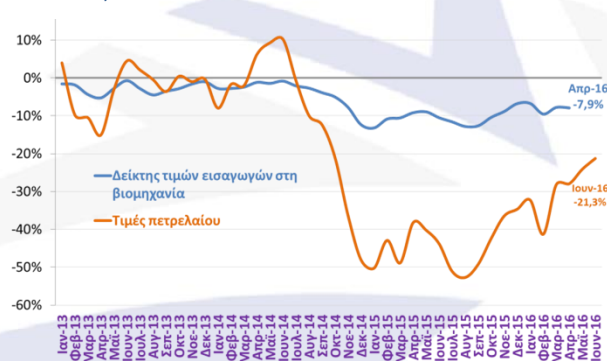
Θετική μεταβολή σημείωσε ο πυρήνας πληθωρισμού (ΕνΔΤΚ χωρίς διατροφή, ποτά, καπνό και ενέργεια) τον Ιούνιο του 2016 (+0,2%), με τις τιμές υπηρεσιών να καταγράφουν μικρή άνοδο (+0,7%), ενώ οι τιμές αγαθών συνέχισαν να μειώνονται (-1,8%).

Δείκτης τιμών καταναλωτή βασικών ομάδων ειδών (ΕΛΣΤΑΤ, Ιουν. 2016)

Ο μέσος δείκτης Ιαν – Ιουν 2016 υποχώρησε κατά -0,9%, κυρίως λόγω της πτώσης των τιμών στη στέγαση (-4,5%) και στις μεταφορές (-4%). Η επιβράδυνση του ρυθμού μείωσης των τιμών αποδίδεται στις αυξήσεις του ΦΠΑ που επιβλήθηκαν το καλοκαίρι του 2015, οι οποίες αποτυπώνονται στην αύξηση των τιμών στα τρόφιμα (+0,3%), τα ποτά/καπνό (+1,3%), την υγεία (+2,8%) και τα ξενοδοχεία – εστιατόρια (+2,8%).

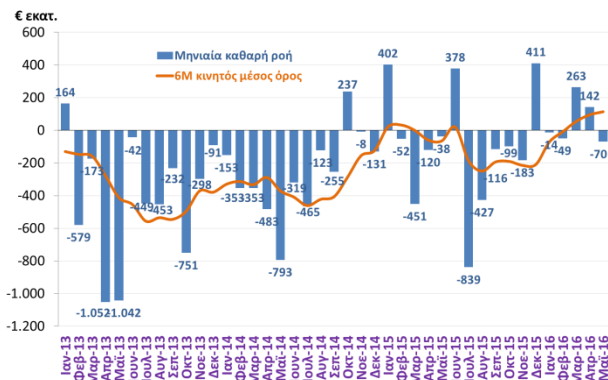
Δείκτης τιμών εισαγωγών στη βιομηχανία & τιμές πετρελαίου % μεταβολή με αντίστοιχο μήνα προηγ. έτους (ΕΛΣΤΑΤ, Απρ. 2016, ΦΤ, Ιουν. 2016)

Συνεχίζεται η μείωση των τιμών εισαγωγών στη βιομηχανία τον Απρίλιο του 2016 (-7,9%) συμπληρώνοντας περίπου 3,5 χρόνια συνεχούς υποχώρησης, κυρίως λόγω της πτώσης των τιμών πετρελαίου η οποία αντικατοπτρίζεται στη μεγάλη μείωση των τιμών εισαγωγών από χώρες εκτός Ευρωζώνης κατά -14,1%, έναντι μείωσης από τις χώρες της Ευρωζώνης κατά -0,9%.

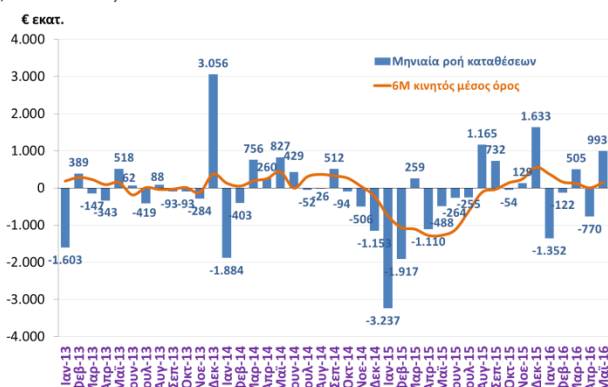
Χρηματοδότηση ιδιωτικού τομέα

Καθαρή ροή χρηματοδότησης – μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις (ΤτΕ, Μάι. 2016)

Νέα μείωση σημείωσε τον Μάιο του 2016 η χρηματοδότηση των επιχειρήσεων, έπειτα από θετική μεταβολή τους δύο προηγούμενους μήνες, παρουσιάζοντας αρνητική καθαρή ροή κατά -€70 εκατ. και ετήσια μεταβολή -0,7%.

Ροή καταθέσεων – μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις (ΤτΕ, Μάι. 2016)

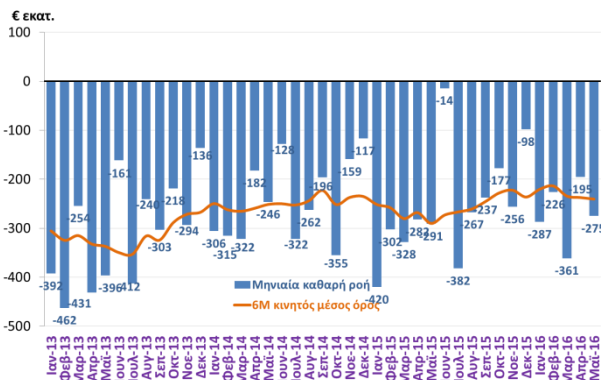
Η ροή των καταθέσεων των επιχειρήσεων ήταν θετική κατά €993 εκατ. έπειτα από αρνητική ροή €770 τον προηγούμενο μήνα, καθώς οι επιχειρήσεις αναπληρώνουν την καταβολή του δώρου Πάσχα.

Πιστωτική επέκταση ανά επιχειρηματικό κλάδο (ΤτΕ, Μάι. 2016)

(€ εκατ.)	Μάιος 2016	Υπόλοιπα	%Δ (12μηνια)
Σύνολο μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων	88.745		-0,7%
Γεωργία	1.386		-2,6%
Βιομηχανία	20.987		1,0%
Ορυχεία & Λατομεία	461		23,2%
Μεταποίηση	20.527		0,6%
Εμπόριο	18.789		-1,0%
Τουρισμός	7.499		0,1%
Ναυτιλία	8.893		-5,3%
Κατασκευές	10.166		0,8%
Ηλεκτρισμός – Φ/Α – Υδρευση	4.793		-3,4%
Αποθήκευση & Μεταφορές	830		-1,7%
Λοιποί κλάδοι	15.401		0,4%
Ασφαλιστικές και λουπές χρηματ/κές επιχ.	6.934		-8,7%

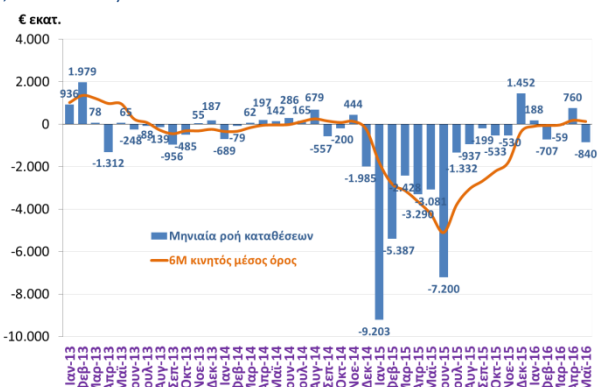
το υπόλοιπο των δανείων παρουσίασε άνοδο σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα το 2014 στη βιομηχανία (+1%), τον τουρισμό (+0,1%) και τις κατασκευές (+0,8%), ενώ στους υπόλοιπους κλάδους περιορίστηκε, με τη μεγαλύτερη υποχώρηση να καταγράφεται στις ασφαλιστικές επιχειρήσεις (-8,7%) και τη ναυτιλία (-5,3%).

Καθαρή ροή χρηματοδότησης – νοικοκυριά (ΤτΕ, Μάι. 2016)

Αρνητική εξακολουθεί να είναι η ροή χρηματοδότησης των νοικοκυριών τον Μάιο του 2016 (-€275 εκατ. έναντι αρνητικής καθαρής ροής 195 εκατ. ευρώ τον προηγούμενο μήνα), ενώ ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής παρέμεινε στο -2,9%.

Ροή καταθέσεων – νοικοκυριά (ΤτΕ, Μάι. 2016)

Οι καταθέσεις των νοικοκυριών, μετά από την άνοδο του Απριλίου, λόγω δώρου Πάσχα και αργιών οι οποίες αποτέλεσαν αφορμή για αναβολή διαφόρων πληρωμών, τον Μάιο του 2016 παρουσίασαν αρνητική ροή €840 εκατ., επιστρέφοντας στα επίπεδα εκροής καταθέσεων που παρατηρήθηκαν το φθινόπωρο του 2015 και τον Μάρτιο του 2016.

Πιστωτική επέκταση και επιτόκια (ΤτΕ, ECB, Μάι. 2016)

	Ελλάδα	Ευρωζώνη
Χορηγήσεις (% μεταβολή 12Μ - Μάι 16)		
Επιχειρήσεων	-0,7%	1,2%
Στεγαστικά	-3,3%	2,3%
Καταναλωτικά	-1,4%	4,4%
Επιτόκια χορηγήσεων (Μάι 16)		
Επιχειρήσεων ¹	5,17%	1,91%
Στεγαστικά ²	2,75%	1,84%
Καταναλωτικά ³	6,99%	5,15%

¹ Δάνεια από €250 χιλ. έως €1 εκατ. με κυμαινόμενο επιτόκιο και έως 1 έτος σταθερό

² Κυμαινόμενο και έως 1 έτος σταθερό

³ Κυμαινόμενο

Συνεχίζεται η απομόχλευση δανείων (deleveraging) τον Μάιο του 2016 με την ευρωζώνη να παρουσιάζει θετικούς ρυθμούς πιστωτικής επέκτασης από τον Μάρτιο του 2015.

Δημοσιονομικά στοιχεία

Στοιχεία Κρατικού Προϋπολογισμού (Υπ. Οικ., Μάι. 2016)

ποσά σε € εκατ.	Ιανουάριος – Μάιος			
	2015	2016	% Δ	Στόχος
Καθαρά έσοδα ΤΠ*	15.810	16.341	3,4%	15.462
Έσοδα ΠΔΕ	1.577	1.945	23,3%	2.390
Πρωτογενείς Δαπάνες ΤΠ	15.653	15.487	-1,1%	17.543
Δαπάνες ΠΔΕ	821	1.114	35,7%	1.485
Πρωτογενές αποτέλεσμα ΚΠ*	1.310	2.213	68,9%	-866
Ισοζύγιο ΚΠ*	-1.399	-828		3.052

* Έχουν αφαιρεθεί €52 εκατ. έσοδα αποκρατικοποιήσεων, που έχουν αφαιρεθεί και από τον στόχο και αντίστοιχα €191 εκατ. το 2015. Επίσης, έχουν αφαιρεθεί €291 εκατ. από ANFA/SMP όπως και πληρωμή €555 εκατ. από το ΤΧΣ για το 2015, και αντίστοιχα €375 ANFA/SMP για το 2016. Επίσης έχει γίνει προσαρμογή για το αυξημένο κατά €425 εκατ. μέρος της ΤτΕ. Αναλυτικά στοιχεία για τις έκτακτες αυτές ροές 2016 είναι διαθέσιμα έως και τον Μάρτιο.

ΤΠ: Τακτικός Προϋπολογισμός, ΚΠ: Κρατικός Προϋπολογισμός,

ΠΔΕ: Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων

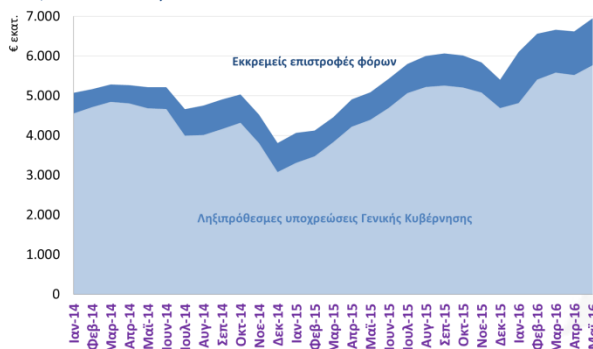
Η καλή πορεία των τακτικών εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού, συνεπικουρούμενη από τη συγκράτηση των ταμειακών δαπανών, οδήγησε σε διατήρηση της ισχυρής επίδοσης του πρωτογενούς αποτελέσματος.

Στοιχεία Γενικής Κυβέρνησης (Υπ. Οικ., Μάι. 2016)

€ εκατ.	Ιανουάριος - Μάιος		
	2015	2016	Δ%
Νομικά πρόσωπα			
Ίδια έσοδα	624	736	17,9%
Μεταβιβάσεις (καθαρές)	530	2.023	281,7%
Δαπάνες	1.717	1.657	-3,5%
Έλλειμμα (-) προ μεταβιβάσεων	-1.093	-921	-15,7%
Ασφαλιστικά ταμεία			
Ίδια έσοδα	7.390	7.752	4,9%
Μεταβιβάσεις (καθαρές)	5.748	5.821	1,3%
Δαπάνες	13.703	14.099	2,9%
Έλλειμμα (-) προ μεταβιβάσεων	-6.313	-6.347	0,5%
Τοπική αυτοδιοίκηση			
Ίδια έσοδα	829	1.027	23,9%
Μεταβιβάσεις (καθαρές)	1.403	1.148	-18,2%
Δαπάνες	2.106	2.087	-0,9%
Έλλειμμα (-) προ μεταβιβάσεων	-1.278	-1.060	-17,1%

Σε όλους τους υποτομείς της Γενικής Κυβέρνησης, τα έσοδα του πρώτου 5μήνου του 2016 εμφανίζονται βελτιωμένα σε σύγκριση με το αντίστοιχο 5μηνο του 2015. Μειωμένες είναι επιπρόσθετα οι δαπάνες, πλην των ασφαλιστικών ταμείων.

Ληξιπρόθεσμες οφειλές Δημοσίου προς ιδιώτες (Υπ. Οικ., Μάι. 2016)

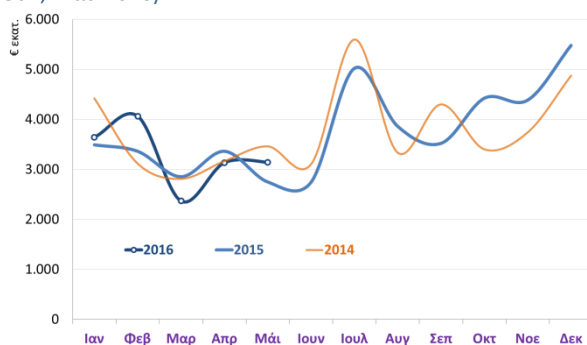
* Επιστροφές για τις οποίες έχει εκδοθεί ΑΦΕΚ, από Δεκ. 15 και ύστερα εκκαθαρισμένο ή όχι. Εξαιρούνται επιστροφές ΦΠΑ και ΕΦΚ σε βιομηχανία, τουρισμό και ορισμένες άλλες κατηγορίες επιστροφών.

Οι ληξιπρόθεσμες οφειλές του Δημοσίου προς ιδιώτες ανήλθαν στα €7.029 εκατ. τον Μάιο του 2016, έναντι €6.702 εκατ. τον προηγούμενο μήνα, ως αποτέλεσμα της αύξησης των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων κατά €250 εκατ. και των εκκρεμών επιστροφών φόρου κατά €77 εκατ.

Στοιχεία Τακτικού Προϋπολογισμού (Υπ. Οικ., Μάι. 2016)

ποσά σε € εκατ.	Ιανουάριος - Μάιος			
	2015	2016	% Δ	Δ σε € εκατ.
Έσοδα				
Φόροι	14.787	15.685	6,1%	898
Φόροι εισοδήματος	3.149	3.103	-1,5%	-46
Φόροι περιουσίας	940	961	2,2%	21
ΦΠΑ	5.560	5.932	6,7%	372
Φόροι κατανάλωσης	2.968	3.185	7,3%	217
Φόροι ΠΟΕ	1.265	1.354	7,0%	89
Δαπάνες				
Πρωτογενείς δαπάνες ΤΠ	15.653	15.487	-1,1%	-166
Αποδοχές	5.026	4.860	-3,3%	-166
Συντάξεις	2.663	2.632	-1,2%	-31
Επιχορηγήσεις νοσοκομείων	370	697	88,4%	327
Επιχορηγήσεις ΟΚΑ	4.668	4.510	-3,4%	-158
Έσοδα ΠΔΕ	1.577	1.945	23,3%	368
Δαπάνες ΠΔΕ	821	1.114	35,7%	293
Πρωτογενές αποτέλεσμα ΓΚ	1.310	2.213	68,9%	903

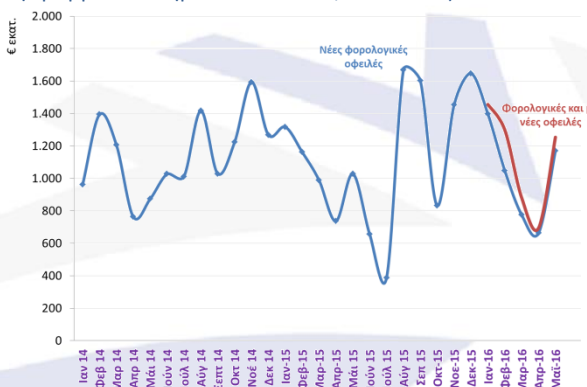
Καθαρά έσοδα τακτικού προϋπολογισμού (Υπ. Οικ., Μάι. 2016)

* Έχουν αφαιρεθεί €555 εκατ. από έκτακτα έσοδα που κατέβαλε το ΤΧΣ τον Απρίλιο 2015 καθώς και έσοδα από ANFA/SMP €491 εκατ. το 2015. Αντίστοιχα, για το 2016 έχουν αφαιρεθεί €375 εκατ. ANFA/SMP καθώς και η αύξηση του μερίσματος της ΤτΕ κατά €370 εκατ. Επίσης, έχουν αφαιρεθεί έσοδα αποκρατικοποιήσεων.

Τον Μάιο του 2016 καταγράφεται καλή πορεία, σε σχέση με το Μάιο 2015, των φόρων κατανάλωσης και ενίσχυση των εσόδων από ΦΠΑ, ως αποτέλεσμα της αύξησης των συντελεστών που αντισταθμίζουν τη στασιμότητα εσόδων στον φόρο εισοδήματος και περιουσίας, καθώς αναμένεται η πληρωμή των εκκαθαριστικών και η βεβαίωση του αυξημένου ΕΝΦΙΑ.

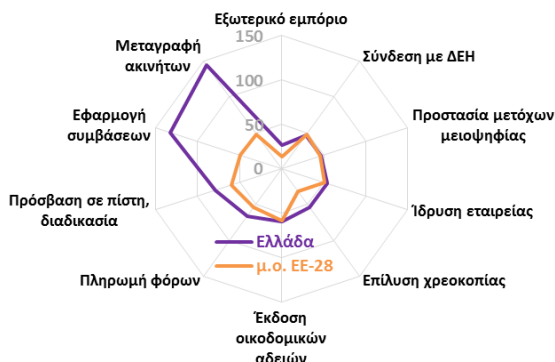
Νέες ληξιπρόθεσμες οφειλές ιδιωτών προς το Δημόσιο (Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων, Μάι. 2016)

Ο ρυθμός αύξησης των ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο ενισχύεται εκ νέου τον Μάιο του 2016, με το νέο ληξιπρόθεσμο χρέος να ανέρχεται στα €1.254 εκατ., το οποίο μαζί με των προηγούμενων μηνών αθροίζει στα €5 δισ. περίπου το πρώτο 5μηνο του 2016.

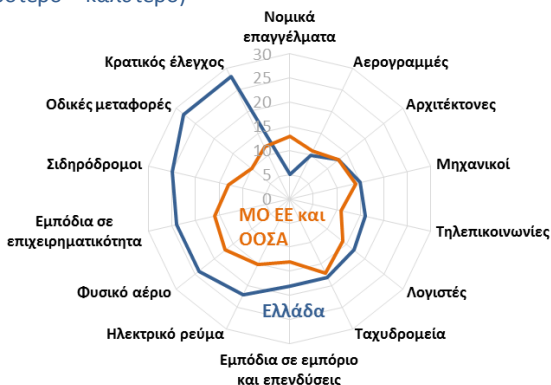
Ανταγωνιστικότητα

World Bank - Doing Business 2016: κατάταξη ανάμεσα σε 189 χώρες (Μικρότερο = καλύτερο)

Την 60^η θέση (από 189 χώρες) κατέλαβε η Ελλάδα στο Doing Business 2016, 2 θέσεις χαμηλότερα από πέρυσι. Ως προβληματικά πεδία αναφέρονται η λειτουργία της δικαιοσύνης, οι συναλλαγές ακινήτων, η λήψη δανείων και η επίλυση χρεοκοπίας.

OECD 2013: κατάταξη ανάμεσα σε 31 χώρες (Μικρότερο = καλύτερο)

Για το 2013 καταγράφεται η ισχυρή ρύθμιση της αγοράς από τον κρατικό έλεγχο, τα υψηλά εμπόδια σε επιχειρηματικότητα και η αυστηρή ρύθμιση των χρεοσίων μεταφορών και της αγοράς ενέργειας.

World Economic Forum 2015/2016 – βαθμολογία ανά περιοχή (Μικρότερο = χειρότερο)

Για το 2015/16 τις χαμηλότερες βαθμολογίες συγκεντρώνουν η ανάπτυξη αγοράς χρήματος, το μακροοικονομικό περιβάλλον, η καινοτομία, η αναποτελεσματική λειτουργία των αγορών και οι αδύναμοι θεσμοί. Στα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα περιλαμβάνεται η υγεία και πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ενώ μέτριες επιδόσεις παρουσιάζουν οι υποδομές και η τεχνολογική ετοιμότητα.

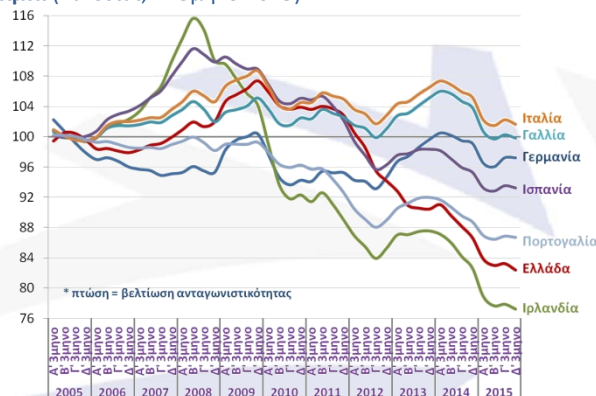
Σύνοψη διαφορετικών δεικτών, 42 χώρες* (Μικρότερο = καλύτερο)

A/A*	Χώρα	2015	2013	2016	2016	2016	
		CPI	PMR	NETW	IMD	GCI	DB
1	Δανία	1	4	7	4	9	2
2	Αγγλία	11	2	1	13	7	4
3	Γερμανία	11	11	2	10	2	10
4	Ολλανδία	6	1	5	6	3	21
5	Καναδάς	8	17	8	8	10	9
6	Αυστραλία	13	8	3	12	14	8
7	Σουηδία	3	27	11	3	6	5
8	Νέα Ζηλανδία	4	5	28	11	11	1
9	Φινλανδία	2	10	29	14	5	7
10	Νορβηγία	6	21	24	7	8	6
11	Αυστρία	15	3	4	18	16	15
12	Ελβετία	7	24	23	2	1	19
13	Ιαπωνία	17	16	13	19	4	25
14	Ιρλανδία	17	19	22	5	17	12
15	Βέλγιο	14	14	10	16	12	32
16	Ισλανδία	13	23	16	17	21	13
17	Εσθονία	20	9	26	23	22	11
18	Λουξεμβούργο	11	20	35	9	13	38
19	Πορτογαλία	21	12	21	31	27	17
20	Ισπανία	26	18	6	26	24	24
21	Λιθουανία	24	26	19	22	26	14
22	Γαλλία	20	22	30	24	15	20
23	Τσεχία	28	15	18	20	23	26
24	Κορέα	28	34	34	21	18	3
25	Χιλή	20	25	14	28	25	34
26	Σλοβακία	32	7	12	32	39	22
27	Πολωνία	22	30	25	25	28	18
28	Ιταλία	36	6	17	27	29	33
29	Ουγγαρία	32	13	9	36	38	31
30	Ισραήλ	24	37	33	15	19	35
31	Λετονία	29	29	32	29	30	16
32	Ρουμανία	34	31	15	37	33	27
33	Σλοβενία	25	32	38	34	37	23
34	Βουλγαρία	38	28	27	38	34	28
35	Κίνα	41	41	41	1	20	40
36	Μεξικό	42	35	39	35	36	29
37	Τουρκία	37	39	40	30	32	36
38	Ελλάδα	34	33	31	40	42	37
39	Κροατία	32	36	37	42	41	30
40	Βραζιλία	40	40	20	41	40	41
41	Νότια Αφρική	36	38	42	39	31	39
42	Ινδία	40	42	36	33	35	42

Επιλογή χωρών που είναι κοινές στους παραπάνω δείκτες.

- CPI Δείκτης διαφθοράς διεθνούς διαφάνειας
- PMR Δείκτης ρύθμισης αγορών προϊόντων ΟΟΣΑ
- NETW Δείκτης ρύθμισης αγορών δικτύων ΟΟΣΑ
- IMD Δείκτης ανταγωνιστικότητας IMD
- GCI Δείκτης παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας WEF
- DB Δείκτης Doing Business Παγκόσμιας Τράπεζας
- A/A* Μέσος όρος κατάταξης ερευνών

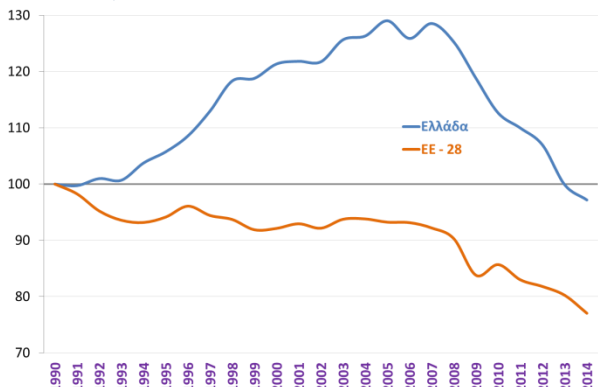
Ανταγωνιστικότητα τιμών – κόστους: πραγματική συναλλαγματική ισοτιμία (Eurostat, Δ' 3μηνο 2015)

Τα τελευταία πέντε χρόνια η Ελλάδα έχει ανακτήσει σημαντικό μέρος της ανταγωνιστικότητας σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες με βάση τον δείκτη πραγματικής συναλλαγματικής ισοτιμίας (real effective exchange rate).

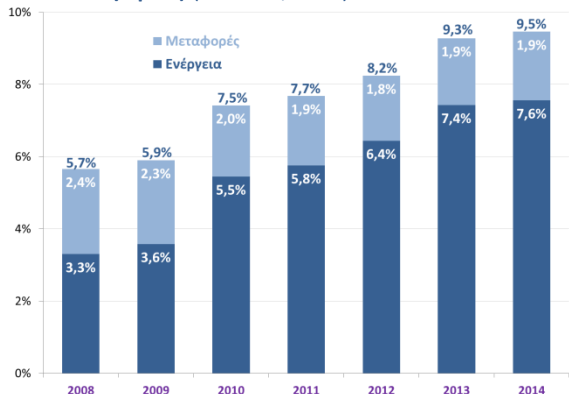
Περιβάλλον

Εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (σε CO2 ισοδύναμα, 1990 = 100)
(Eurostat, 2014)

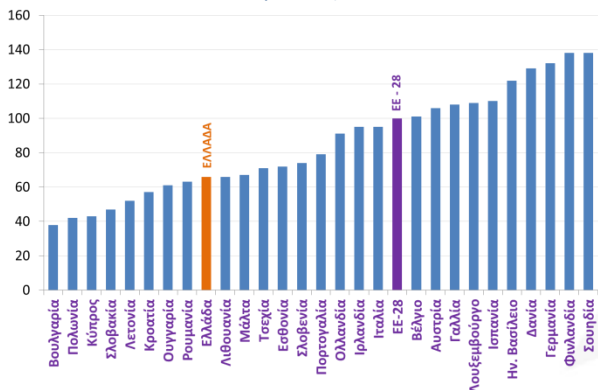
Αυξητική τάση μέχρι το 2008 παρουσίασαν οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου στην Ελλάδα, αντίθετα με την ΕΕ-28 όπου ο σχετικός δείκτης εμφανίζει σταθερά καθοδική πορεία. Από το 2008 έως το 2014 ο δείκτης μειώνεται και στην Ελλάδα, γεγονός το οποίο σχετίζεται με την ύφεση της οικονομίας.

Περιβαλλοντικοί φόροι (% επί των συνολικών φόρων και κοινωνικών εισφορών) (Eurostat, 2014)

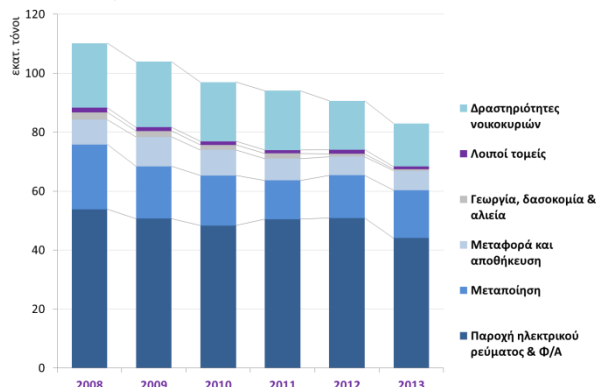
Αυξητική τάση παρουσιάζουν οι περιβαλλοντικοί φόροι ως ποσοστό των συνολικών φόρων και κοινωνικών εισφορών. Στο 9,5% το 2014 με το μεγαλύτερο μέρος αυτών να προέρχεται από την ενέργεια.

Eco Innovation Index
(EU Eco Innovation Observatory, 2013)

Αρκετά χαμηλότερα από το μέσο όρο της ΕΕ-28 βρίσκεται η Ελλάδα με βάση τον δείκτη Eco-Innovation Index της ΕΕ, ο οποίος συντίθεται από 16 δείκτες που σχετίζονται με την εφαρμογή καινοτομιών για την προστασία του περιβάλλοντος και τη διασφάλιση βιώσιμης ανάπτυξης.

Εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα ανά τομέα
(Eurostat, 2013)

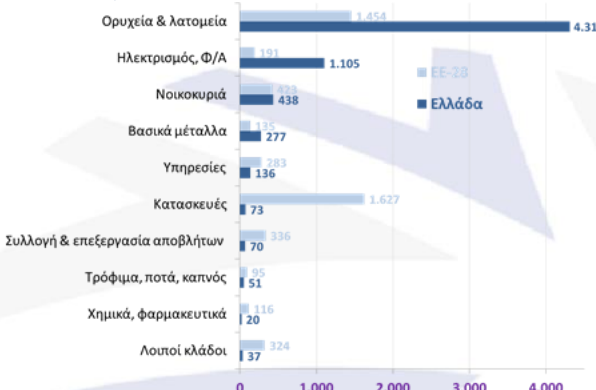
Οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα παρουσιάζουν μείωση από το 2008 έως το 2013, κυρίως λόγω της μείωσης της οικονομικής δραστηριότητας, με το μεγαλύτερο μέρος από αυτές προέρχονται από την παραγωγή ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου.

Συμμετοχή των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) στη συνολική κατανάλωση ενέργειας (Eurostat, 2014)

Στο 15,3% ανήλθε η συμμετοχή των ΑΠΕ στη συνολική κατανάλωση ενέργειας το 2014, λίγο χαμηλότερα από τον μέσο όρο της ΕΕ-28 (16%). Ο στόχος για την Ελλάδα είναι το ποσοστό αυτό να φτάσει το 18% μέχρι το 2020.

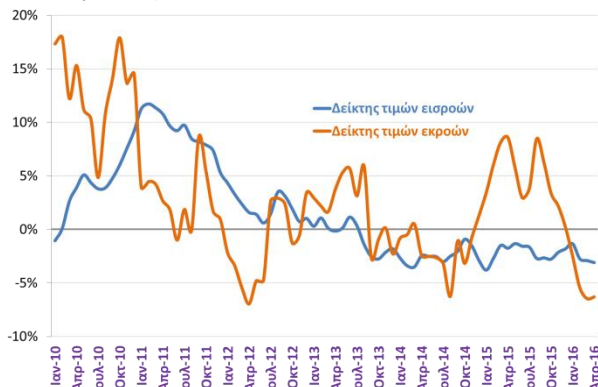
Παραγωγή αποβλήτων ανά τομέα 2012, Kg κατά κεφαλή
(Eurostat, 2012)

Η Ελλάδα εμφανίζει ιδιαίτερα σημαντικές αποκλίσεις, σε σχέση με τον μέσο όρο της ΕΕ-28, στα κατά κεφαλή απόβλητα στους κλάδους Ορυχεία & Λατομεία (περιλαμβάνουν την εξόρυξη λιγνίτη) και παραγωγής Ηλεκτρισμού & Φ/Α.

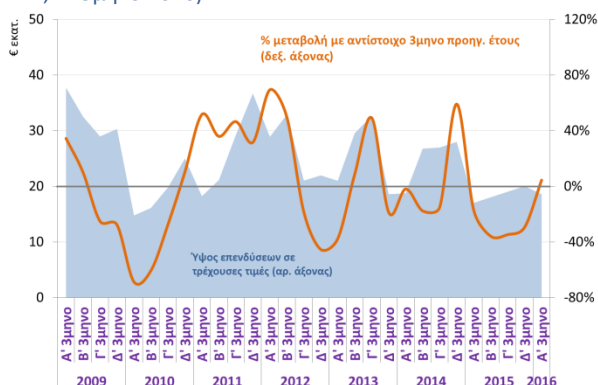
Γεωργία - Κτηνοτροφία

Γεωργικοί δείκτες τιμών (% ετήσια μεταβολή)
(ΕΛΣΤΑΤ, Απρ. 2016)

Από το φθινόπωρο του 2014 έως και το τέλος του 2015 οι τιμές αγροτικών προϊόντων κινήθηκαν ανοδικά, σε αντίθεση με τις τιμές των εισροών οι οποίες υποχωρούν για σχεδόν 3 έτη, επηρεάζοντας θετικά το αγροτικό εισόδημα. Η εικόνα αυτή δείχνει να αντιστρέφεται από τον Ιανουάριο του 2016.

Επενδύσεις στη γεωργία
(ΕΛΣΤΑΤ, Α' 3μηνο 2016)

Αύξηση +4% σημείωσαν οι επενδύσεις σε αγροτικά προϊόντα το Α' 3μηνο του 2016, έπειτα από τέσσερα 3μηνα σημαντικής υποχώρησης (-30,3% συνολικά το 2015). Σε τρέχουσες τιμές, το ύψος των επενδύσεων ανήλθε σε €19 εκατ., έναντι €17 εκατ. το αντίστοιχο 3μηνο του 2015 και €20 εκατ. το Δ' 3μηνο του 2015.

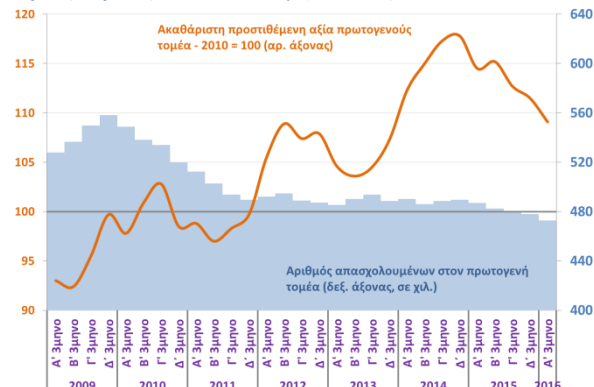
Τα 10 αγροτικά προϊόντα με τις μεγαλύτερες εισαγωγές το 2015
(Eurostat, 2015)

	Μερίδιο*	
	2002	2015
1 Λουπά κρέατα νωπά ή κατ/να	5,2%	4,8%
2 Κρέας βοοειδών νωπό ή κατεψυγμένο	3,4%	3,4%
3 Κτηνοτροφές	2,8%	3,4%
4 Τυριά	3,3%	3,3%
5 Διάφορα παρασκευάσματα διατροφής	2,1%	2,8%
6 Γαλακτοκομικά	3,0%	2,6%
7 Φρούτα νωπά ή αποξηραμένα	2,4%	2,6%
8 Καφές	1,0%	2,3%
9 Δημητριακά	1,6%	1,8%
10 Αλκοολούχα ποτά	3,8%	1,7%

* Μερίδιο στο σύνολο εισαγωγών αγροτικών προϊόντων

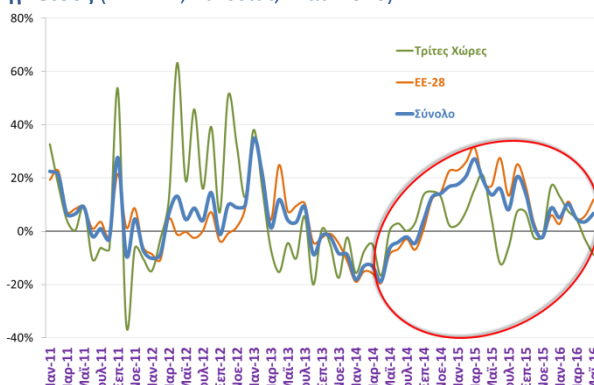
Το κρέας, τα τυριά οι κτηνοτροφές και τα γαλακτοκομικά είναι τα αγροτικά προϊόντα με τις μεγαλύτερες εισαγωγές διαχρονικά.

Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία και απασχολούμενοι στον πρωτογενή τομέα (Eurostat, Α' 3μηνο 2016)

Από το 2009 η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία του αγροτικού τομέα έχει αυξηθεί σημαντικά, ενώ ο αριθμός των απασχολούμενων ακολουθεί καθοδική πορεία, γεγονός που υποδηλώνει αύξηση της παραγωγικότητας του τομέα. Η τάση αυτή αντιστρέφεται το 2015.

Εξαγωγές αγροτικών προϊόντων - % μεταβολή με αντίστοιχο μήνα προηγ. έτους (ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat, Μάι. 2016)

Οι εξαγωγές αγροτικών προϊόντων κινούνται ανοδικά για 21 συνεχόμενους μήνες με μόνη εξαίρεση τον Νοέμβριο του 2015. Ο ρυθμός ανόδου τους εξασθένησε το Β' 6μηνο του 2015 (+6,8% έναντι +19% το Α' 6μηνο του 2015), ενώ το Α' 5μηνο του 2016 αυξήθηκαν κατά +6% περίπου.

Τα 10 πιο εξαγώγιμα αγροτικά προϊόντα το 2015
(Eurostat, 2015)

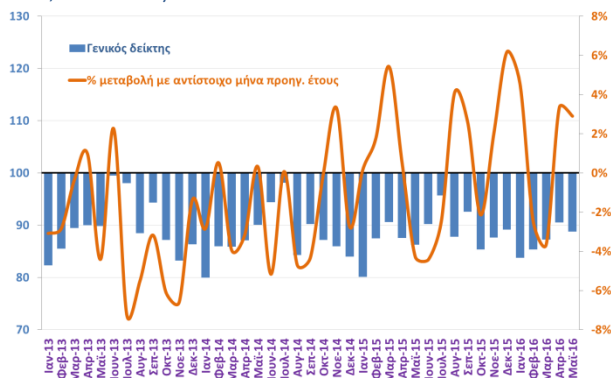
	Μερίδιο*	
	2002	2015
1 Φρούτα νωπά ή αποξηραμένα	7,4%	6,8%
2 Έλαια και λίπη	4,2%	6,4%
3 Λαχανικά παρασκευασμένα	5,2%	5,2%
4 Ψάρια νωπά ή κατεψυγμένα	3,6%	4,6%
5 Φρούτα παρασκευασμένα	6,2%	3,8%
6 Τυριά	1,8%	3,6%
7 Προϊόντα καπνού	2,7%	2,7%
8 Διάφορα παρασκευάσματα διατροφής	1,0%	1,9%
9 Γάλατα	0,6%	1,8%
10 Αλκοολούχα ποτά	1,9%	1,7%

* Μερίδιο στο σύνολο εξαγωγών αγροτικών προϊόντων

Στην κορυφή της λίστας των πιο εξαγώγιμων αγροτικών προϊόντων το 2015 βρίσκονται τα φρούτα, το λάδι, τα λαχανικά, τα ψάρια και τα τυριά.

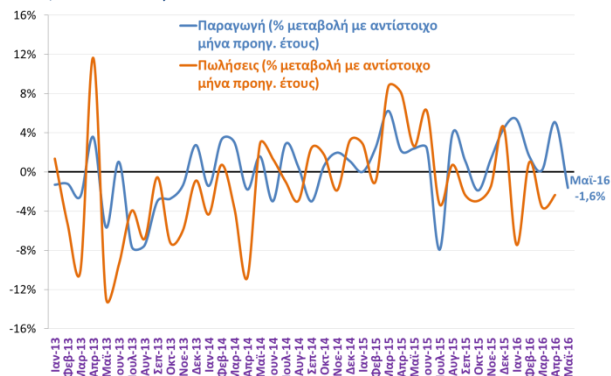
Βιομηχανία

Δείκτης βιομηχανικής παραγωγής (2010 = 100)
(ΕΛΣΤΑΤ, Μάι. 2016)

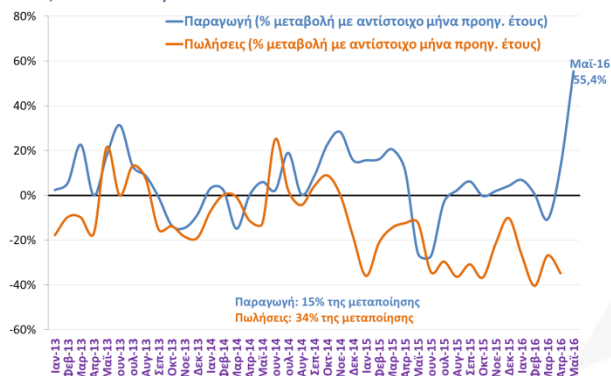
Άνοδο +2,9% παρουσίασε ο γενικός δείκτης βιομηχανικής παραγωγής τον Μάιο του 2016, η οποία οφείλεται κυρίως στον κλάδο διύλισης πετρελαίου καθώς τον αντίστοιχο μήνα του 2015 είχε διακοπεί η λειτουργία των διυλιστηρίων. Κατά το διάστημα Ιαν – Μάι 2016 σημειώθηκε αύξηση +0,8%.

Μεταποίηση χωρίς πετρελαιοειδή – Παραγωγή & Πωλήσεις
(ΕΛΣΤΑΤ, Μάι. 2016)

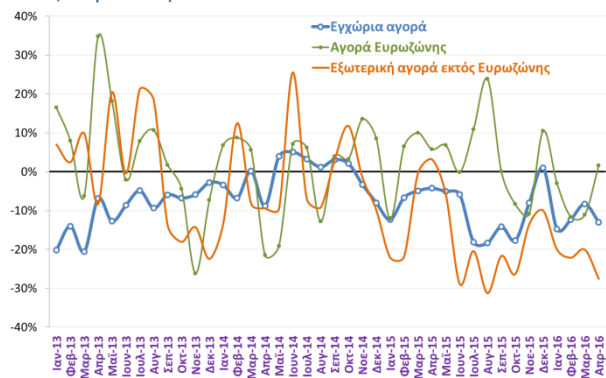
Παρά την κάμψη που παρουσίασε η βιομηχανική παραγωγή στη μεταποίηση πλην πετρελαιοειδών τον Μάιο του 2016 (-1,6%), έπειτα από 6 συνεχείς μήνες ανόδου, συνολικά κατά το διάστημα Ιαν – Μάι η μεταβολή είναι θετική (+2%).

Πετρελαιοειδή – Παραγωγή & Πωλήσεις
(ΕΛΣΤΑΤ, Μάι. 2016)

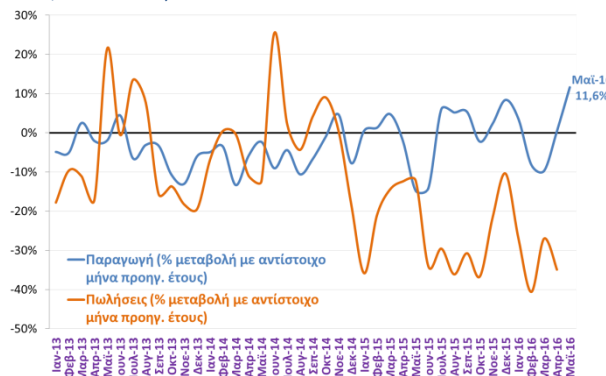
Η παραγωγή στον κλάδο διύλισης πετρελαίου εμφανίζει αύξηση +55,4% τον Μάιο του 2016 σε σύγκριση με τον Μάιο του 2015. Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι τον Μάιο του 2015 η παραγωγή είχε μειωθεί λόγω της διακοπής της λειτουργίας των διυλιστηρίων.

Δείκτης κύκλου εργασιών στη βιομηχανία (ετήσια % μεταβολή)
(ΕΛΣΤΑΤ, Απρ. 2016)

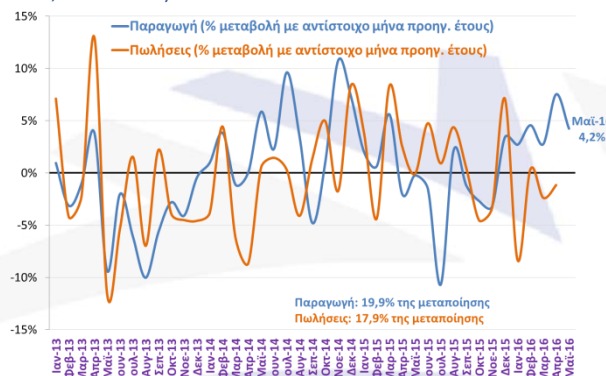
Η πτώση των τιμών πετρελαίου επηρεάζει έντονα τον κύκλο εργασιών στη βιομηχανία. Οι πωλήσεις εκτός Ευρωζώνης σημειώνουν μεγαλύτερη μείωση (-27,5% τον Απρίλιο και -22,6% το διάστημα Ιαν – Απρ 2016), από ότι στην Ευρωζώνη (+1,6% τον Απρίλιο και -6,4% το διάστημα Ιαν – Απρ 2016).

Ενέργεια – Παραγωγή & Πωλήσεις
(ΕΛΣΤΑΤ, Μάι. 2016)

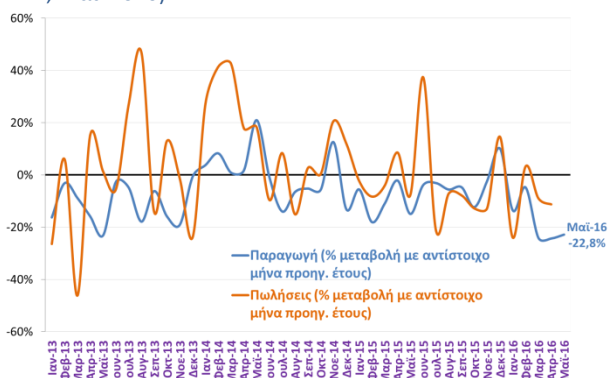
Άνοδο +11,6% σημείωσε η παραγωγή στον κλάδο ενέργειας τον Μάιο του 2016, λόγω της μεγάλης αύξησης που εμφανίζεται στον κλάδο πετρελαιοειδών (+55,4%), ως αποτέλεσμα της διακοπής της λειτουργίας των διυλιστηρίων τον Μάιο του 2015. Το πρώτο 5μηνο σημειώνεται πτώση (-0,9%).

Τρόφιμα – Παραγωγή & Πωλήσεις
(ΕΛΣΤΑΤ, Μάι. 2016)

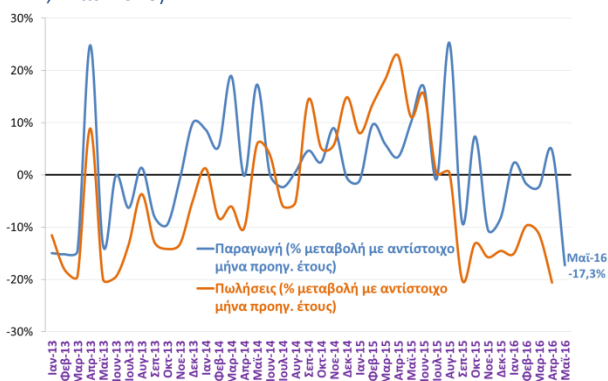
Η παραγωγή στον κλάδο των τροφίμων παραμένει σε θετικό έδαφος τον Μάιο του 2016 (+4,2%) για 6^ο συνεχόμενο μήνα, ενώ συνολικά κατά το διάστημα Ιαν – Μάι 2016 η παραγωγή παρουσιάζει αύξηση +4,4%.

Ορυχεία – Παραγωγή & Πωλήσεις (ΕΛΣΤΑΤ, Μάι. 2016)

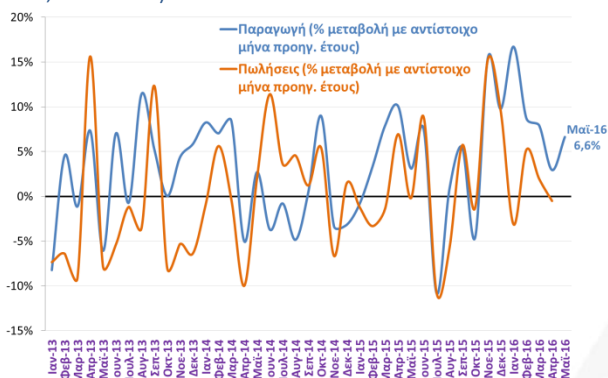
Συνεχίζει να υποχωρεί έντονα η βιομηχανική παραγωγή στα ορυχεία τον Μάιο του 2016 (-22,8%), ενώ συνολικά κατά το Α΄ 5μηνο του 2016 καταγράφεται μείωση -18,2%.

Βασικά μέταλλα – Παραγωγή και Πωλήσεις (ΕΛΣΤΑΤ, Μάι. 2016)

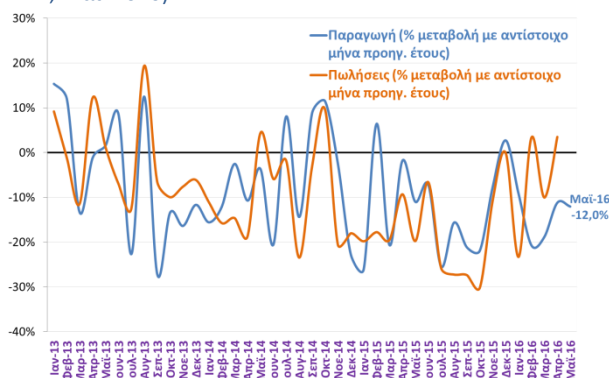
Μετά την ανάκαμψη του Απριλίου του 2016, η παραγωγή στον κλάδο βασικών μετάλλων επιστρέφει σε αρνητικό έδαφος τον Μάιο του 2016 καταγράφοντας σημαντική πτώση (-17,3%). Συνολικά κατά το πρώτο 5μηνο του 2016 η παραγωγή υποχώρησε κατά -3,4%.

Χημικά – Παραγωγή & Πωλήσεις (ΕΛΣΤΑΤ, Μάι. 2016)

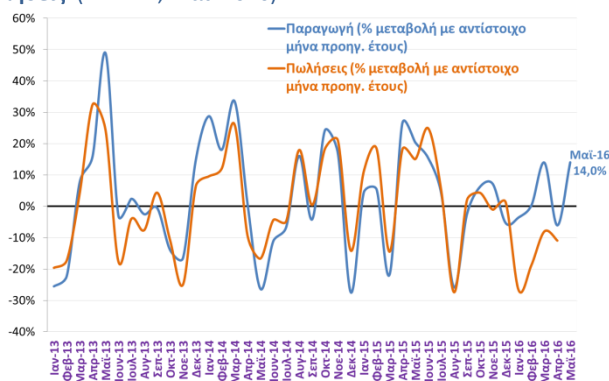
Ανοδικά για 7^ο συνεχόμενο μήνα κινήθηκε τον Μάιο του 2016 η παραγωγή στον κλάδο των χημικών, παρουσιάζοντας αξιοσημείωτη αύξηση +6,6%. Συνολικά το διάστημα Ιαν – Μάι 2016 η παραγωγή ενισχύθηκε κατά +8%.

Ένδυση – Παραγωγή & Πωλήσεις (ΕΛΣΤΑΤ, Μάι. 2016)

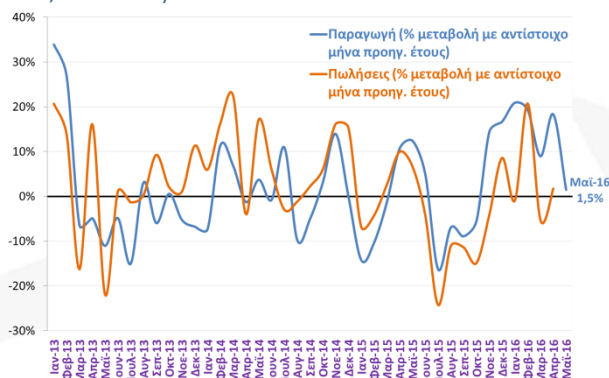
Μετά την πρόσκαιρη ανάκαμψη τον Δεκέμβριο του 2015, η παραγωγή στον κλάδο ένδυσης υποχωρεί έντονα το πρώτο 5μηνο του 2016. Τον Μάιο η μείωση διαμορφώθηκε στο -12% και συνολικά κατά το διάστημα Ιαν – Μάι 2016 στο -14,5%.

Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού – Παραγωγή και Πωλήσεις (ΕΛΣΤΑΤ, Μάι. 2016)

Ανακάμπτει η παραγωγή στον κλάδο κατασκευής μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού τον Μάιο του 2016 (+14%), ενώ συνολικά το διάστημα Ιαν – Μάι 2016 καταγράφεται αύξηση +4%.

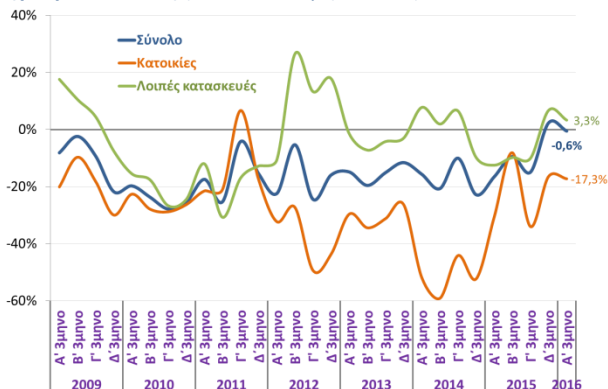
Μη μεταλλικά ορυκτά προϊόντα – Παραγωγή & Πωλήσεις (ΕΛΣΤΑΤ, Μάι. 2016)

Στο +1,5% περιορίστηκε ο ρυθμός αύξησης της παραγωγής στον κλάδο των μη μεταλλικών ορυκτών τον Μάιο του 2016 (έναντι +18,3% τον προηγούμενο μήνα και +17% περίπου το πρώτο 4μηνο). Κατά το διάστημα Ιαν – Μάι 2016 η αύξηση διαμορφώθηκε στο +12,6%, κυρίως λόγω της ενίσχυσης της παραγωγής τσιμέντου, η οποία κινείται ανοδικά από τον Νοέμβριο του 2015 (+22,1% το Α΄ 5μηνο του 2016).

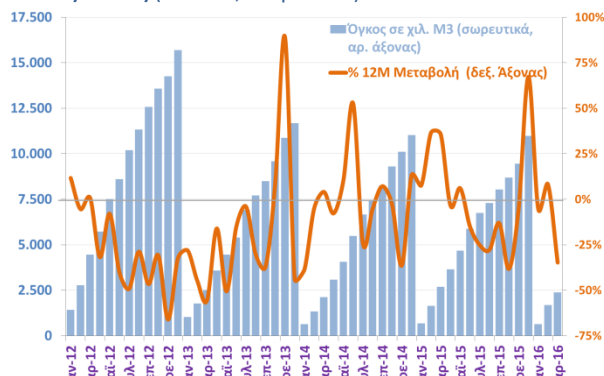
Κατασκευές

Επενδύσεις σε κατασκευές - % μεταβολή με αντίστοιχο 3μηνο προηγούμενου έτους (ΕΛΣΤΑΤ, Α' 3μηνο 2016)

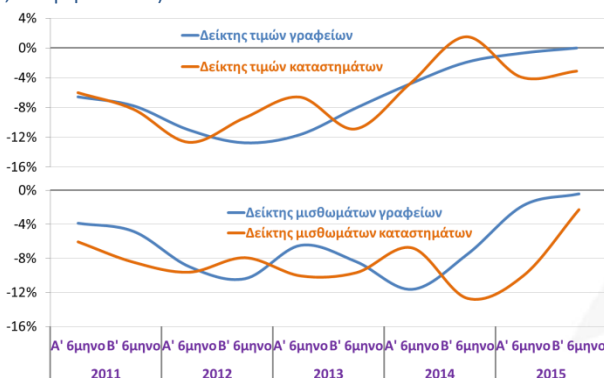
Οριακή υποχώρηση κατέγραψαν οι επενδύσεις στις κατασκευές το Α' 3μηνο του 2016 (-0,6%), έπειτα από θετική μεταβολή το προηγούμενο 3μηνο (+2,3%), λόγω της υποχώρησης των επενδύσεων σε κατοικίες (-17,3%), ενώ οι επενδύσεις σε λοιπές κατασκευές παρουσίασαν άνοδο (+3,3%).

Ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα – όγκος που αντιστοιχεί στις εκδοθείσες άδειες (ΕΛΣΤΑΤ, Μαρ. 2016)

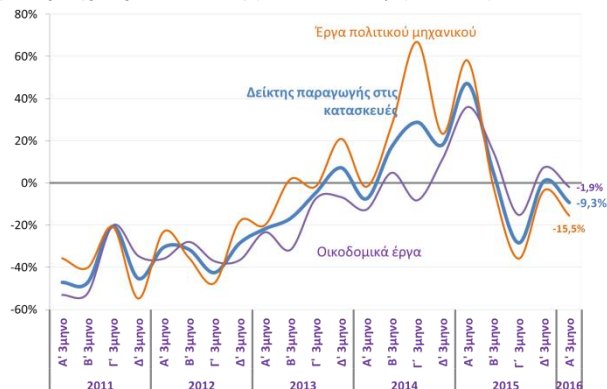
Μείωση -34,8% σημείωσε ο όγκος που αντιστοιχεί στις εκδοθείσες άδειες ιδιωτικής οικοδομικής δραστηριότητας τον Μάρτιο του 2016 (-11,9% το διάστημα Ιαν – Μαρ 2016). Σε όλες τις περιφέρειες σημειώθηκε μείωση εκτός από την Αττική (+3,9%) και τα Ιόνια Νησιά (+88,1%).

Τιμές και ενοίκια επαγγελματιών ακινήτων (ΤτΕ, Β' 6μηνο 2015)

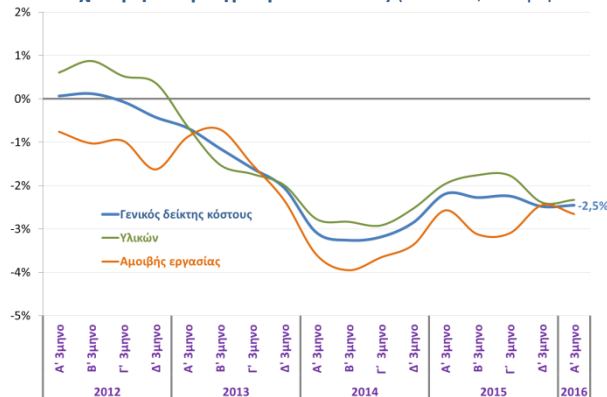
Οριακή μείωση παρουσίασαν οι ονομαστικές τιμές των γραφείων υψηλών προδιαγραφών το 2015 σε σχέση με το 2014 (-0,2%), καταγράφοντας σημαντική επιβράδυνση σε σχέση με τους αντίστοιχους ρυθμούς του 2014 (-3,5%) και του 2013 (-9,9%). Σε ό,τι αφορά τα μισθώματα, στο σύνολο του 2015, αυτά υποχώρησαν κατά -1,1%.

Δείκτης παραγωγής στις κατασκευές - % μεταβολή με αντίστοιχο 3μηνο προηγούμενου έτους (ΕΛΣΤΑΤ, Α' 3μηνο 2016)

Έπειτα από μικρή άνοδο το τελευταίο 3μηνο του 2015, η παραγωγή στις κατασκευές επιστρέφει σε αρνητικό έδαφος το Α' 3μηνο του 2016, με τον σχετικό δείκτη να υποχωρεί κατά -9,3% σε σύγκριση με το αντίστοιχο 3μηνο του 2015, έναντι αύξησης +47,1% το Α' 3μηνο του 2015.

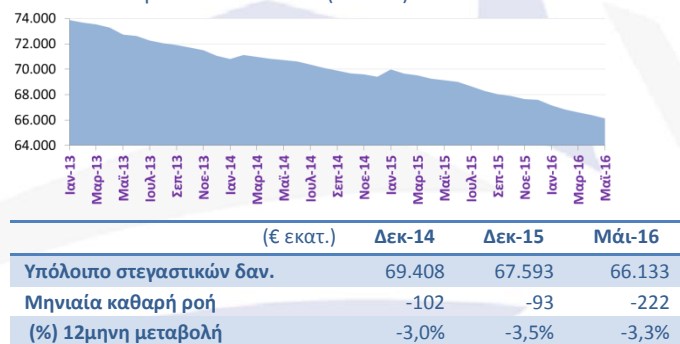
Δείκτες κόστους κατασκευής νέων κτιρίων κατοικιών - % μεταβολή με αντίστοιχο 3μηνο προηγούμενου έτους (ΕΛΣΤΑΤ, Α' 3μηνο 2016)

Το Α' 3μηνο του 2016 ο δείκτης κόστους κατασκευής νέων κτιρίων κατοικιών υποχώρησε κατά -2,5% σε σύγκριση με το Α' 3μηνο του 2015, ως αποτέλεσμα ανάλογης περίπου πτώσης του δείκτη τιμών υλικών και του δείκτη τιμών αμοιβής εργασίας (-2,3% και -2,7% αντίστοιχα).

Χρηματοδότηση αγοράς ακινήτων (ΤτΕ, Μάι. 2016)

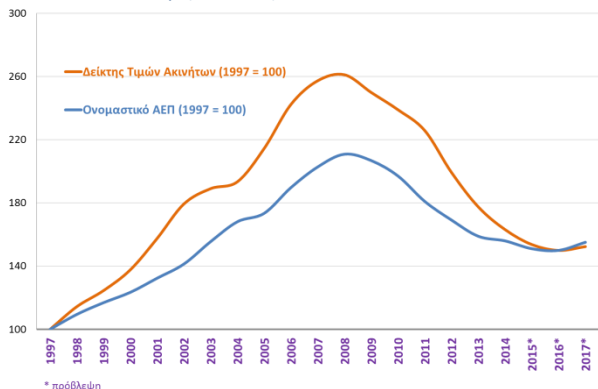
Υπόλοιπο στεγαστικών δανείων (€ εκατ.)

Περαιτέρω μείωση σημειώθηκε στο υπόλοιπο των στεγαστικών δανείων τον Μάιο του 2016, το οποίο περιορίστηκε στα €66,1 δισ. περίπου από €66,4 δισ. τον προηγούμενο μήνα και €67,6 δισ. Δεκέμβριο του 2015.

Αγορά ακινήτων

Τιμές ακινήτων και ονομαστικό ΑΕΠ
(ΕΛΣΤΑΤ και ΤτΕ, Δ' 3μηνο 2015)

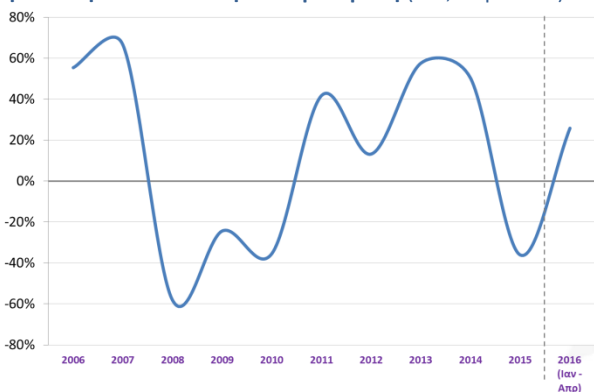
Έντονα πτωτικά κινούνται οι τιμές ακινήτων από το 2008 και μετά. Οι προβλέψεις για τα επόμενα έτη δείχνουν μια σταθεροποίηση.

Επενδύσεις σε κατοικίες, Ελλάδα και Ευρωζώνη
(Eurostat, 2015)

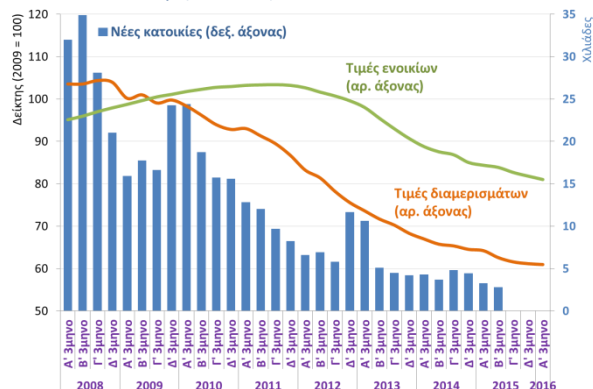
Οι επενδύσεις σε κατοικίες, ως ποσοστό του ΑΕΠ, έχουν μειωθεί στην Ελλάδα από 10,8% το 2007 σε μόλις 0,8% το 2015. Ηπιότερη μείωση παρουσιάζεται στον μέσο όρο της Ευρωζώνης.

Καθαρή εισροή κεφαλαίων από το εξωτερικό για την αγορά ακινήτων στην Ελλάδα - ετήσια % μεταβολή (ΤτΕ, Απρ. 2016)

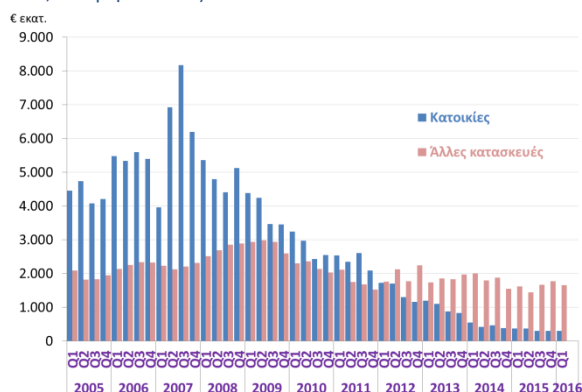
Αύξηση +25,8% εμφανίζει το διάστημα Ιαν - Απρ 2016 (έναντι αύξησης +15,1% το διάστημα Ιαν - Μαρ 2016) η εισροή ξένων κεφαλαίων για την αγορά ακινήτων στην Ελλάδα, έπειτα από αρνητική μεταβολή το 2015 κατά -36,1% (σύνολο έτους).

Νέες κατοικίες, τιμές και ενοίκια
(ΕΛΣΤΑΤ και ΤτΕ, Α' 3μηνο 2016)

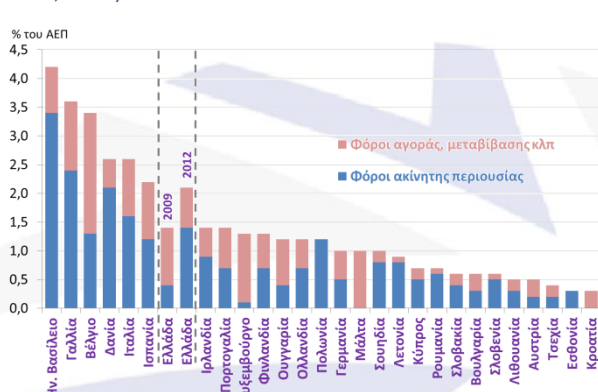
Οι τιμές ακινήτων κινούνται καθοδικά από το Α' 3μηνο του 2009, ενώ το Α' 3μηνο του 2016 υποχώρησαν κατά -5,1% σε σύγκριση με το αντίστοιχο 3μηνο το 2015. Ανάλογη είναι η εικόνα στις τιμές ενοικίων, ενώ ο αριθμός νέων κατοικιών έχει μειωθεί θεαματικά.

Επενδύσεις σε κατοικίες και λοιπές κατασκευές - τρέχουσες τιμές
(ΕΛΣΤΑΤ, Α' 3μηνο 2016)

Μέχρι το 2012 οι επενδύσεις σε κατοικίες αποτελούσαν το μεγαλύτερο μέρος των συνολικών επενδύσεων σε κατασκευές. Η εικόνα αυτή έχει αντιστραφεί τα τελευταία 3 χρόνια, έπειτα από τη θεαματική μείωση των επενδύσεων σε κατοικίες.

Φόροι στην περιουσία ως ποσοστό του ΑΕΠ
(Eurostat, 2012)

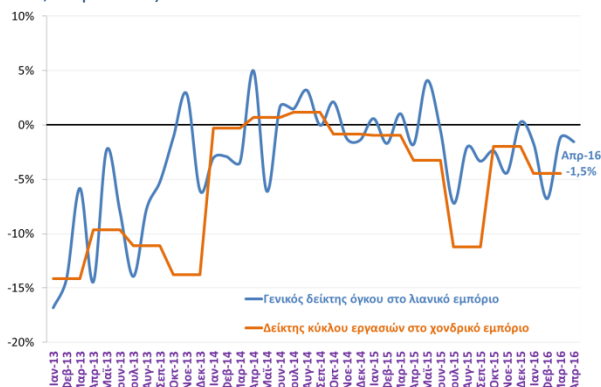

Σε σύγκριση με τις υπόλοιπες χώρες της ΕΕ, η φορολογία ακινήτων στην Ελλάδα είναι ήδη από το 2012 αρκετά υψηλή ως ποσοστό του ΑΕΠ.

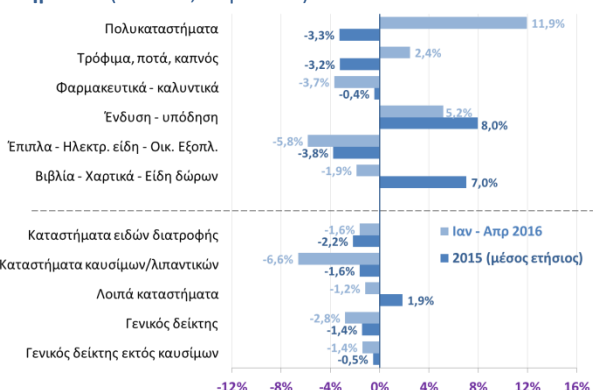
Λιανικό Εμπόριο

Μεταβολές του δείκτη όγκου στο λιανικό εμπόριο
(ΕΛΣΤΑΤ, Απρ. 2016)

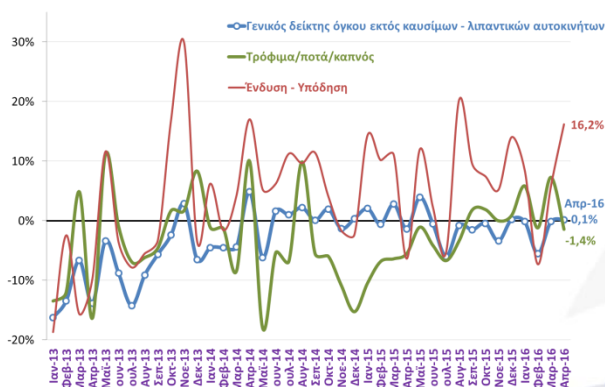
Πτωτικά κινήθηκε για 4ο συνεχόμενο μήνα τον Απρίλιο του 2016 ο δείκτης όγκου στο λιανικό εμπόριο, ωστόσο εξαιρουμένων των καυσίμων η μεταβολή είναι οριακά θετική (+0,1%). Συνολικά, κατά το διάστημα Ιαν – Απρ 2016 σημειώθηκε μείωση -2,8% ή -1,4% αν εξαιρεθούν τα καύσιμα.

Δείκτης όγκου στο λιανικό εμπόριο - % μεταβολή ανά κατηγορία καταστημάτων (ΕΛΣΤΑΤ, Απρ. 2016)

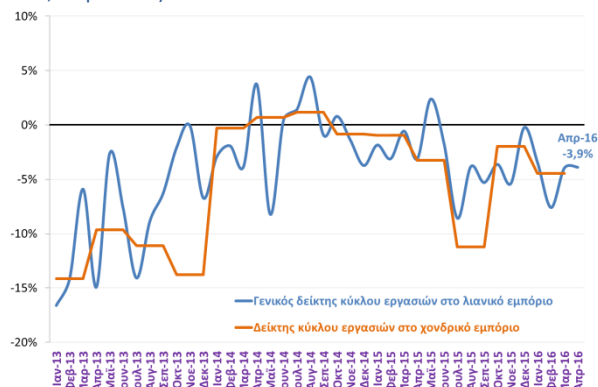
Κατά το διάστημα Ιαν – Απρ 2016, ο όγκος των πωλήσεων υποχώρησε στις περισσότερες κατηγορίες καταστημάτων. Οι μεγαλύτερες μειώσεις καταγράφονται στα καύσιμα (-6,6%) και στα έπιπλα/ηλεκτρικά είδη/οικιακό εξοπλισμό (-5,8%), ενώ αντίθετα ανοδικά κινήθηκαν οι πωλήσεις τροφίμων/ποτών/καπνού (+2,4%) και ειδών ένδυσης/υπόδησης (+5,2%).

Μεταβολές του δείκτη όγκου σε βασικές κατηγορίες
(ΕΛΣΤΑΤ, Απρ. 2016)

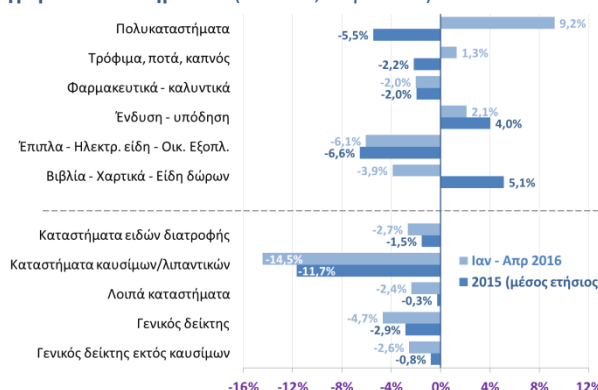
Τον Απρίλιο του 2016 ξεχωρίζει η άνοδος των πωλήσεων στην κατηγορία ένδυσης – υπόδησης λόγω των προσφορών και εκπτώσεων πριν το Πάσχα, ενώ μείωση σημειώθηκε στις περισσότερες υπόλοιπες κατηγορίες.

Μεταβολές του δείκτη κύκλου εργασιών στο λιανικό εμπόριο
(ΕΛΣΤΑΤ, Απρ. 2016)

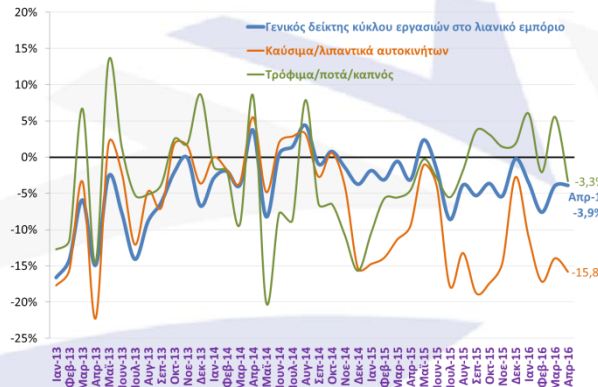
Εντονότερη ήταν η υποχώρηση των πωλήσεων σε τρέχουσες τιμές, καθώς ο δείκτης κύκλου εργασιών στο λιανικό εμπόριο κατέγραψε πτώση -3,9% τον Απρίλιο του 2016, λόγω της υποχώρησης των τιμών, ιδίως των καυσίμων. Συνολικά, το πρώτο 4μηνο του 2016 εμφανίζεται μείωση -4,7% ή -2,6% αν εξαιρεθούν τα καύσιμα.

Δείκτης κύκλου εργασιών στο λιανικό εμπόριο - % μεταβολή ανά κατηγορία καταστημάτων (ΕΛΣΤΑΤ, Απρ. 2016)

Παρόμοια είναι η εικόνα στους επιμέρους δείκτες κύκλου εργασιών, με την υποχώρηση των τιμών να επηρεάζει αρνητικά την εξέλιξη του δείκτη, σε σχέση με της εξέλιξη του όγκου των πωλήσεων, στις περισσότερες κατηγορίες καταστημάτων.

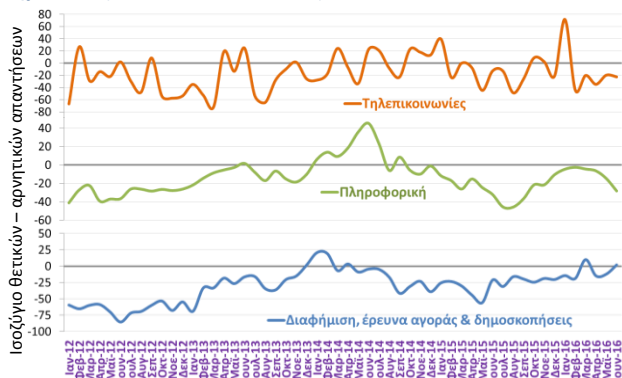
Μεταβολές του δείκτη κύκλου εργασιών σε βασικές κατηγορίες
(ΕΛΣΤΑΤ, Απρ. 2016)

Ανάλογη εικόνα με τον δείκτη όγκου παρουσιάζει ο δείκτης κύκλου εργασιών, με την υποχώρηση των τιμών καυσίμων να επηρεάζει το ύψος των λιανικών πωλήσεων από το φθινόπωρο του 2014 και μετά.

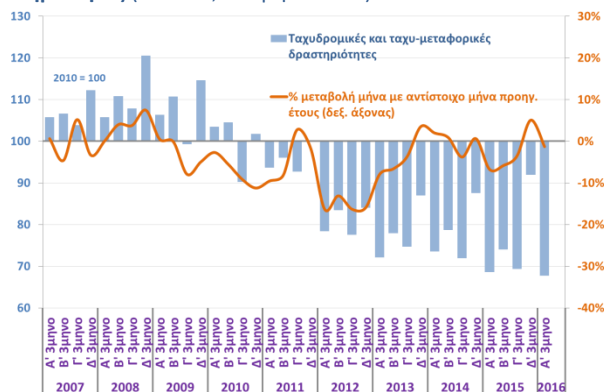
Υπηρεσίες

Δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών σε επιμέρους κλάδους των υπηρεσιών (DG ECFIN, Ιουν. 2016)

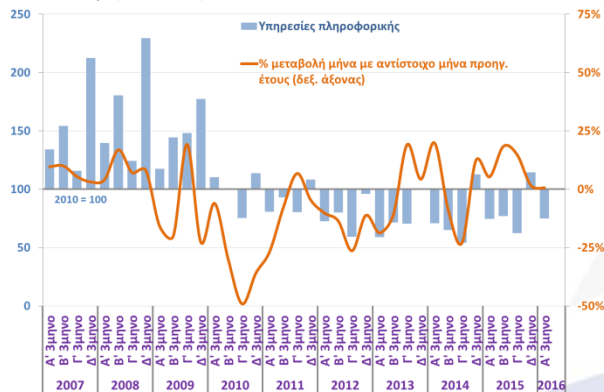
Βελτίωση για 3^ο συνεχή μήνα παρουσίασαν τον Ιούνιο του 2016 οι επιχειρηματικές προσδοκίες στον κλάδο διαφήμισης/έρευνας αγοράς, ενώ το κλίμα επιδεινώθηκε ελαφρά στις τηλεπικοινωνίες. Στην πληροφορική η υποχώρηση των προσδοκιών ήταν εντονότερη, με το ισοζύγιο να διαμορφώνεται στα αρνητικά επίπεδα του φθινοπώρου του 2015.

Δείκτης κύκλου εργασιών στις ταχυδρομικές και ταχυ-μεταφορικές δραστηριότητες (ΕΛΣΤΑΤ, Α' 3μηνο 2016)

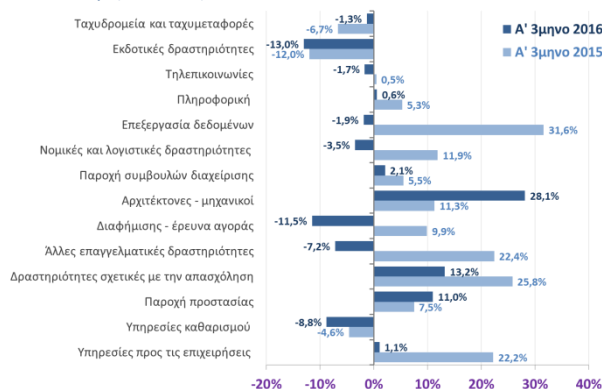
Η υποχώρηση του δείκτη κύκλου εργασιών στις ταχυδρομικές και ταχυ-μεταφορικές δραστηριότητες ανακόπηκε το Δ' 3μηνο του 2015, καταγράφοντας θετική μεταβολή (+5,1%), ενώ το Α' 3μηνο του 2016 σημείωσε εκ νέου αρνητική μεταβολή (-1,3%).

Δείκτης κύκλου εργασιών στις υπηρεσίες πληροφορικής (ΕΛΣΤΑΤ, Α' 3μηνο 2016)

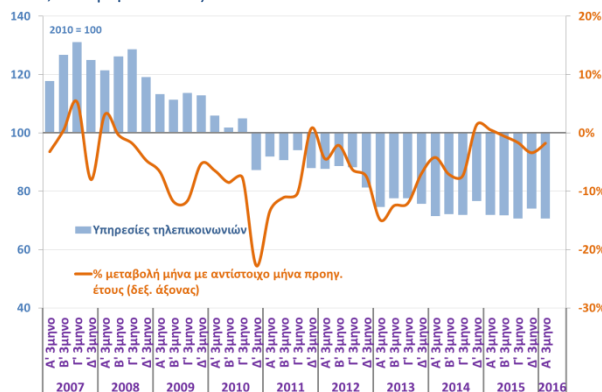
Οριακή αύξηση σημείωσε ο κύκλος εργασιών στον τομέα της πληροφορικής το Α' 3μηνο του 2016 (+0,6%), έπειτα από άνοδο +8,5% στο σύνολο του 2015.

Δείκτης κύκλου εργασιών στον τομέα των υπηρεσιών (ΕΛΣΤΑΤ, Α' 3μηνο 2016)

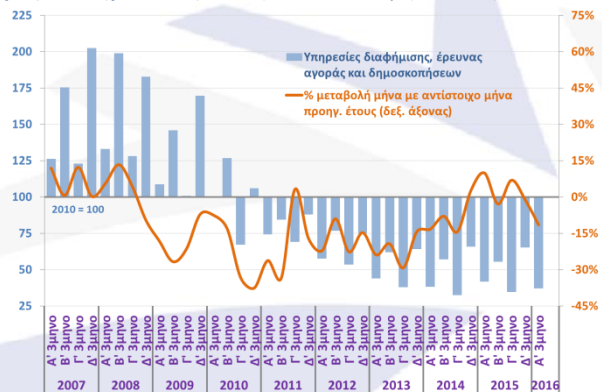
Μικτή εικόνα παρουσιάζει ο κύκλος εργασιών στον τομέα των υπηρεσιών το Α' 3μηνο του 2016, με 6 από τους 15 κλάδους να καταγράφουν θετική μεταβολή και τους υπόλοιπους 9 να κινούνται πτωτικά (Διάγραμμα 8). Οι μεγαλύτερες αυξήσεις σημειώθηκαν στους κλάδους αρχιτεκτόνων-μηχανικών (+28,1%), δραστηριοτήτων σχετικών με την απασχόληση (+13,2%) και παροχής προστασίας (+11%).

Δείκτης κύκλου εργασιών στις υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών (ΕΛΣΤΑΤ, Α' 3μηνο 2016)

Πτωτική πορεία ακολουθεί ο δείκτης κύκλου εργασιών στις τηλεπικοινωνίες καθ' όλη τη διάρκεια του 2015 (-1,3%), ενώ το Α' 3μηνο του 2016 η μείωση περιορίστηκε ελαφρά σε σχέση με το προηγούμενο 3μηνο (-1,8% έναντι -3,4 το Δ' 3μηνο του 2015 και +0,5% το Α' 3μηνο του 2015).

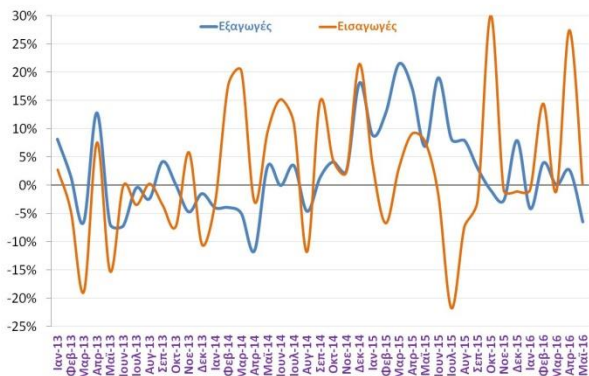
Δείκτης κύκλου εργασιών στις υπηρεσίες διαφήμισης, έρευνας αγοράς και δημοσκοπήσεων (ΕΛΣΤΑΤ, Α' 3μηνο 2016)

Περαιτέρω υποχώρηση εμφανίζει το Α' 3μηνο του 2016 ο κύκλος εργασιών στις υπηρεσίες διαφήμισης, έρευνας αγοράς και δημοσκοπήσεων (-11,5%), παρά τη μικρή αλλά σταθερή βελτίωση των επιχειρηματικών προσδοκιών στον τομέα.

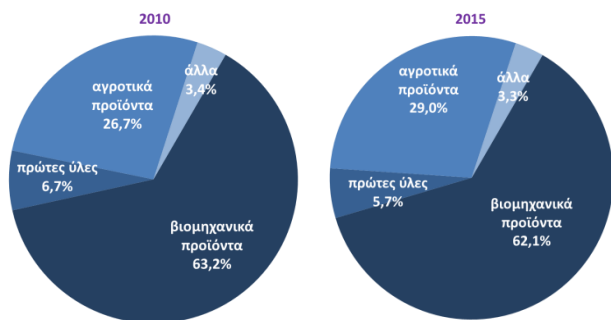
Εξαγωγές

Εξαγωγές χωρίς καύσιμα - % μεταβολή με αντίστοιχο μήνα προηγούμενου έτους (ΕΛΣΤΑΤ, Μάι. 2016)

Κόπωση παρουσιάζουν οι εξαγωγές αγαθών πλην πετρελαιοειδών, σημειώνοντας υποχώρηση τον Μάιο του 2016 (-6,4%), ανατρέποντας την ανοδική τάση των προηγούμενων μηνών, ως αποτέλεσμα της μεγάλης πτώσης των εξαγωγών προς χώρες εκτός ΕΕ (-19%), ενώ οι εξαγωγές προς την ΕΕ αυξήθηκαν οριακά (+0,7%).

Μερίδια εξαγωγών πλην καυσίμων (ΕΛΣΤΑΤ, 2015)

Το μεγαλύτερο μερίδιο στο σύνολο των εξαγωγών πλην καυσίμων κατέχουν διαχρονικά τα βιομηχανικά προϊόντα. Σε σύγκριση με το 2010, αύξηση καταγράφεται στο μερίδιο των αγροτικών προϊόντων και μικρή μείωση στο αντίστοιχο μερίδιο των πρώτων υλών.

Εξαγωγική επίδοση (ΤτΕ, Απρ. 2016)

	(€ δισ.)			Σύνολο			Ιαν – Απρ		
	2014	2015	%Δ	2015	2016	%Δ	2015	2016	%Δ
Εξαγωγές αγαθών & υπηρεσιών	57,8	52,8	-8,8%	23,1	20,6	-10,9%			
Εξαγωγές αγαθών	26,8	24,8	-7,5%	8,2	7,6	-8,3%			
Καύσιμα	9,0	6,7	-25,8%	2,2	1,6	-26,0%			
Εξαγωγές πλην καυσίμων	17,7	18,1	1,9%	6,0	5,9	-1,7%			
Εξαγωγές υπηρεσιών	31,1	28,0	-9,9%	6,6	4,3	-35,7%			
Τουρισμός	13,4	14,2	6,0%	1,0	1,0	-3,4%			
Μεταφορές	13,1	10,0	-24,1%	4,2	2,3	-45,9%			
Άλλες υπηρεσίες	4,5	3,8	-15,5%	1,4	1,0	-28,1%			

Βελτίωση παρουσίασε το ισοζύγιο αγαθών τον Απρίλιο του 2016, λόγω της μείωσης των πληρωμών για εισαγωγές καυσίμων, ενώ οι εισπράξεις από εξαγωγές αγαθών πλην καυσίμων υποχωρούν (-1,7%). Η πτώση των εισπράξεων από τουρισμό και θαλάσσιες μεταφορές οδήγησε στον περιορισμό του πλεονάσματος στο ισοζύγιο υπηρεσιών.

Εξαγωγές ανά προορισμό (ΕΛΣΤΑΤ, Μάι. 2016)

Συμπεριλαμβανομένων των πετρελαιοειδών

	(€ εκατ.)			%Δ	
	2014	2015	2016	15/14	16/15
Ευρωπαϊκή Ένωση	5.161,9	5.766,1	5.806,9	11,7%	0,7%
Τρίτες χώρες	5.527,3	5.014,1	4.059,7	-9,3%	-19,0%
Σύνολο	10.689,2	10.780,2	9.866,6	0,9%	-8,5%

Εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών

	(€ εκατ.)			%Δ	
	2014	2015	2016	15/14	16/15
Ευρωπαϊκή Ένωση	4.396,7	5.021,5	5.196,9	14,2%	3,5%
Τρίτες χώρες	2.280,6	2.550,3	2.319,2	11,8%	-9,1%
Σύνολο	6.677,3	7.571,8	7.516,1	13,4%	-0,7%

Συνολικά κατά το διάστημα Ιαν – Μάι 2016, οι εξαγωγές αγαθών πλην πετρελαιοειδών παρέμειναν περίπου στο ίδιο επίπεδο με το αντίστοιχο διάστημα πέρυσι (-0,7%), ως αποτέλεσμα της υποχώρησης των εξαγωγών σε χώρες εκτός ΕΕ (-9,1%), ενώ οι αποστολές προς την ΕΕ κινούνται ανοδικά (+3,5%).

Αξία εξαγωγών ανά ομάδα προϊόντων (€ εκατ.) (ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat, Μάι. 2016)

Ομάδες προϊόντων	Ιανουάριος - Μάιος			%Δ	
	2014	2015	2016	15/14	16/15
Αγροτικά προϊόντα	1.782,5	2.139,2	2.269,9	20,0%	6,1%
Τρόφιμα και ζώα ζωντανά	1.463,2	1.515,5	1.650,4	3,6%	8,9%
Ποτά – καπνός	206,3	262,1	309,9	27,1%	18,2%
Λάδια και λίπη ζωικά ή φυτικά	113,0	361,6	309,6	219,8%	-14,4%
Πρώτες ύλες	411,0	428,1	373,7	4,2%	-12,7%
Καύσιμα	4.023,4	3.225,2	2.370,6	-19,8%	-26,5%
Βιομηχανικά προϊόντα	4.230,3	4.714,8	4.645,5	11,5%	-1,5%
Χημικά	1.119,8	1.133,4	1.132,5	1,2%	-0,1%
Βιομηχανικά είδη κατά Α' ύλη	1.553,5	1.793,4	1.627,6	15,4%	-9,2%
Μηχανήματα	859,5	1.057,7	1.102,2	23,1%	4,2%
Διάφορα βιομηχανικά είδη	697,5	730,3	783,2	4,7%	7,2%
Άλλα	242,1	272,9	206,9	12,7%	-24,2%
Σύνολο	10.689,2	10.780,2	9.866,6	0,9%	-8,5%
Σύνολο χωρίς καύσιμα	6.665,8	7.555,0	7.496,0	13,3%	-0,7%
Πρόσθετη ανάλυση*:					
Μεταποιημένα προϊόντα	4.408,6	5.191,0	5.177,4	17,7%	-0,3%
εκ των οποίων: τρόφιμα/ποτά	758,4	1.036,4	1.046,8	36,7%	1,0%
Πρώτες ύλες & ακατέργαστα	883,9	892,7	935,5	1,0%	4,8%
εκ των οποίων: αγροτικά	557,1	542,2	603,7	-2,7%	11,4%

* Στοιχεία Ιαν - Απρ

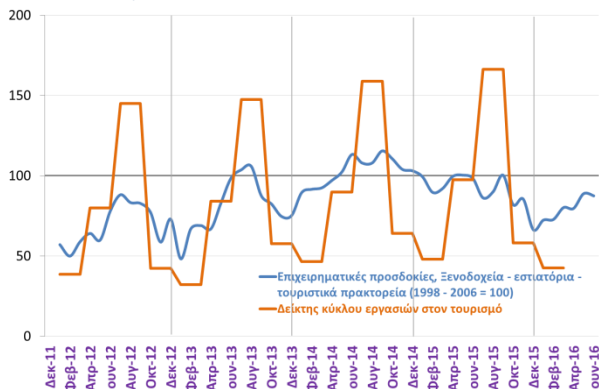
Τα 10 πιο εξαγώγιμα προϊόντα και οι 10 πρώτες αγορές το 2015 (Eurostat, 2015)

Προϊόν (Μερίδιο)	Χώρα (Μερίδιο)
1. Αλουμίνιο (5,0%)	Ιταλία (11,2%)
2. Φάρμακα (3,8%)	Γερμανία (7,3%)
3. Φρούτα νωπά ή αποξηραμένα (2,8%)	Τουρκία (6,6%)
4. Λαχανικά παρασκευασμένα ή διατ/να (2,1%)	Κύπρος (5,9%)
5. Ψάρια νωπά η κατεψυγμένα (1,9%)	Βουλγαρία (5,2%)
6. Χαλκός (1,8%)	ΗΠΑ (4,8%)
7. Φρούτα παρασκευασμένα ή διατ/να (1,6%)	Ην. Βασίλειο (4,2%)
8. Ασβέστης, τοιμένο & έτοιμα υλικά κατ. (1,5%)	Αίγυπτος (4,0%)
9. Τυρί κατηγμένο γάλα για τυρί (1,4%)	Λίβανος (3,0%)
10. Βαμβάκι (1,2%)	Σαουδική Αραβική (2,9%)

Στις πρώτες θέσεις της κατάταξης με τα πιο εξαγώγιμα προϊόντα βρίσκονται το αλουμίνιο, τα φάρμακα και τα τρόφιμα, κυρίως τα φρούτα και λαχανικά. Η Τουρκία, η Ιταλία και η Γερμανία αποτελούν τις κυριότερες αγορές για τα ελληνικά προϊόντα.

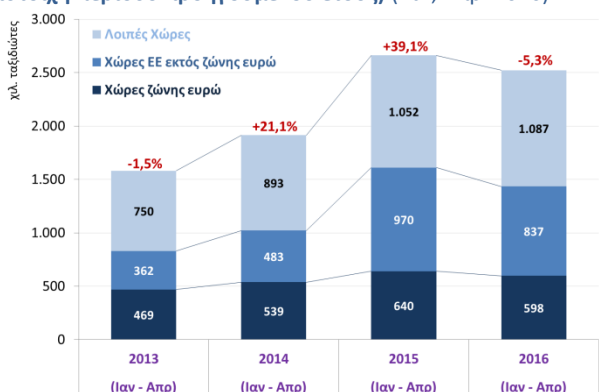
Τουρισμός

Δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στον τουρισμό (IOBE, Ιουν. 2016)

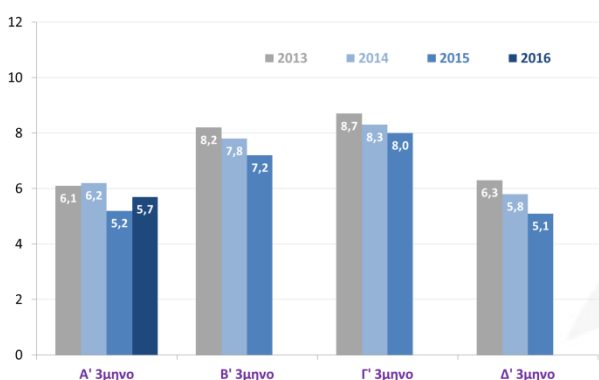
Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στον τουρισμό υποχώρησαν οριακά τον Ιούνιο του 2016 (στις 87,5 μονάδες από 88,9 τον προηγούμενο μήνα), ως αποτέλεσμα των δυσμενέστερων εκτιμήσεων για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων και την τρέχουσα ζήτηση, ενώ οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη ζήτηση και την απασχόληση βελτιώνονται.

Τουριστική κίνηση (χιλ. ταξιδιώτες ανά χώρα και % μεταβολή με αντίστοιχη περίοδο προηγούμενου έτους) (ΤτΕ, Απρ. 2016)

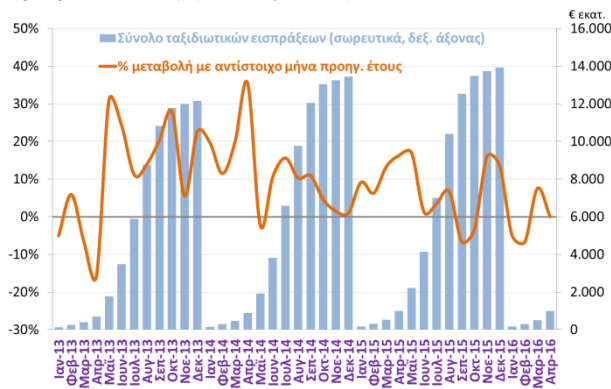
Πτώση -3,5% παρουσίασαν οι αφίξεις τουριστών τον Απρίλιο του 2016, κυρίως λόγω της μείωσης των αφίξεων από τις χώρες της ΕΕ-28 (-13,6%), καθώς οι αφίξεις από τις λοιπές χώρες εκτός της ΕΕ-28 αυξήθηκαν (+13,8%). Κατά το 1^ο 4μηνο του έτους οι αφίξεις εμφανίζουν μείωση -5,3%.

Μέση διάρκεια παραμονής ταξιδιωτών (αριθμός διανυκτερεύσεων) (ΤτΕ, Α' 3μηνο 2016)

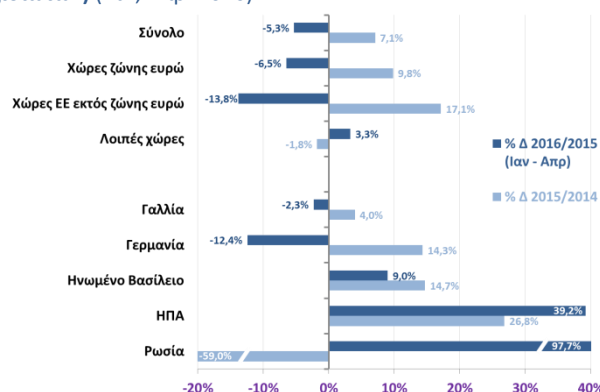
Καθοδική τάση διαμορφώνεται στον αριθμό των διανυκτερεύσεων μη κατοίκων στην Ελλάδα τα τρία τελευταία χρόνια. Ωστόσο, το Α' 3μηνο του 2016 η μέση διάρκεια παραμονής ταξιδιωτών αυξήθηκε στις 5,7 ημέρες, έναντι 5,2 ημερών το αντίστοιχο 3μηνο του 2015 και 6,2 ημερών το 2014.

Ταξιδιωτικές εισπράξεις (% μεταβολή με αντίστοιχο μήνα προηγούμενου έτους) (ΤτΕ, Απρ. 2016)

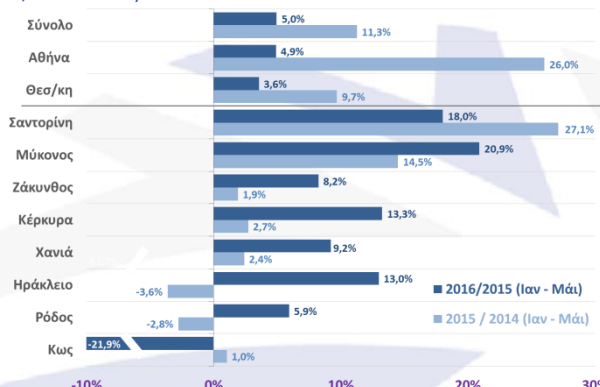
Η στήρηση στις εισπράξεις από τουρισμό κατά τον Απρίλιο του 2016 (-7%) και συνολικά κατά το διάστημα Ιαν – Απρ 2016 (-3,4%) και η υποχώρηση των αφίξεων (-5,3%), σε συνδυασμό με τις εξελίξεις στο Ηνωμένο Βασίλειο και τη συνέχιση των ροών προσφύγων, προκαλεί προβληματισμό για την πορεία του τουρισμού, παρά τις γενικά θετικές προσδοκίες.

Ταξιδιωτική κίνηση ανά χώρα (% μεταβολή του αριθμού ταξιδιωτών) (ΤτΕ, Απρ. 2016)

Κατά το 1^ο 4μηνο του 2016 οι αφίξεις από τη Γερμανία και τη Γαλλία μειώθηκαν (-12,4% και -2,3% αντίστοιχα) ενώ από το Ηνωμένο Βασίλειο αυξήθηκαν (+9,0%). Άνοδο παρουσίασαν επίσης οι αφίξεις από τη Ρωσία (+97,7%) και από τις ΗΠΑ (+39,2%).

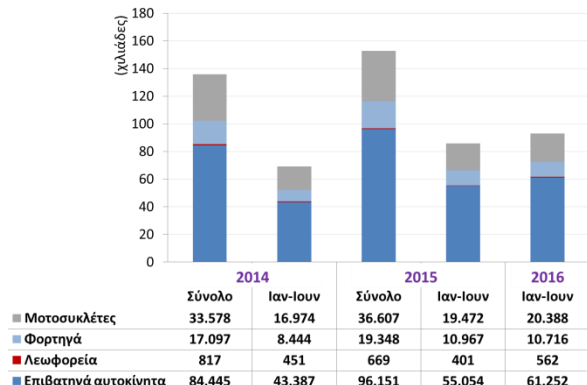
Διεθνείς τουριστικές αφίξεις στα κυριότερα αεροδρόμια (ΣΕΤΕ, Μάι. 2016)

Αύξηση σημείωσαν οι διεθνείς τουριστικές αφίξεις στα περισσότερα αεροδρόμια το διάστημα Ιαν - Μάι 2016, ενισχύοντας τις θετικές προσδοκίες για την πορεία του τουρισμού το 2016.

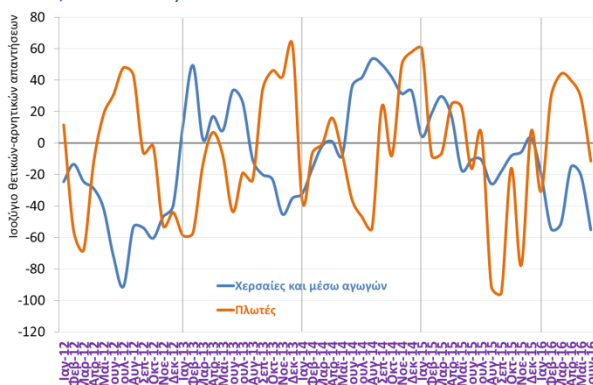
Μεταφορές

Χορήγηση αδειών κυκλοφορίας οχημάτων (ΕΛΣΤΑΤ, Ιουν. 2016)

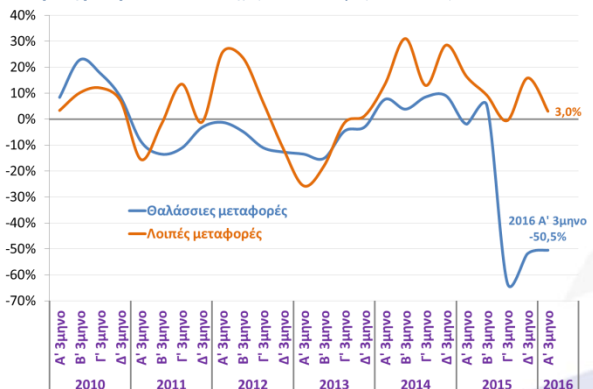
Μείωση -2,5% σημείωσε ο αριθμός νέων αδειών κυκλοφορίας αυτοκινήτων τον Ιούνιο του 2016, γεγονός το οποίο οφείλεται στην επίτευξη αγορών αυτοκινήτου τον Μάιο (αύξηση +33%) κυρίως λόγω λήξης του μέτρου της απόσυρσης, ενώ στις υπόλοιπες κατηγορίες οχημάτων σημειώθηκε άνοδος (σύνολο οχημάτων +1,2% τον Ιούνιο και +8,2% το διάστημα Ιαν – Ιουν 2016).

Δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στον τομέα των μεταφορών (DG ECFIN, Ιουν. 2016)

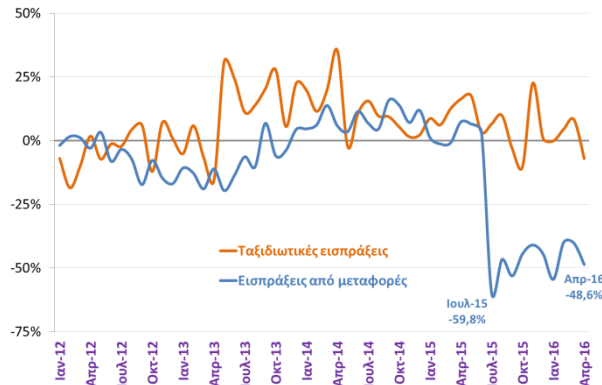
Πτώση και τον Ιούνιο του 2016 παρουσιάζουν οι επιχειρηματικές προσδοκίες στις χερσαίες και στις πλωτές μεταφορές. Στις πλωτές μεταφορές, ωστόσο, το κλίμα είναι σε καλύτερο επίπεδο από εκείνο του Ιουνίου του 2015. Στις χερσαίες μεταφορές οι αρνητικές προσδοκίες αφού περιορίστηκαν σημαντικά τους 3 προηγούμενους μήνες, από τον Μάιο του 2016 επανήλθαν σε πτωτική τροχιά.

Εισπράξεις από θαλάσσιες μεταφορές (% μεταβολή με αντίστοιχο 3μηνο προηγούμενου έτους) (ΤτΕ, Α' 3μηνο 2016)

Οι εισπράξεις από θαλάσσιες μεταφορές σημειώνουν θεαματική πτώση από το Γ' 2015, η οποία συνεχίστηκε και το Α' 3μηνο του 2016 (-50,5%), καταδεικνύοντας ότι σημαντικό μέρος αυτών παραμένει στο εξωτερικό λόγω της επιβολής των capital controls.

Εισπράξεις από μεταφορές (ΤτΕ, Απρ. 2016)

Οι εισπράξεις από μεταφορές από τον Ιούλιο του 2015 παρουσιάζουν έντονη υποχώρηση, κυρίως λόγω της μείωσης των καθαρών εισπράξεων από υπηρεσίες θαλάσσιων μεταφορών, καταδεικνύοντας ότι μεγάλο μέρος αυτών παραμένει στο εξωτερικό.

Δείκτης κύκλου εργασιών στον τομέα των μεταφορών (ΕΛΣΤΑΤ, Α' 3μηνο 2016)

% ετήσια μεταβολή	Μέσος ετήσιος		Α' 3μηνο	
	2014	2015	2015	2016
Χερσαίες και μέσω αγωγών	-4,4%	-5,9%	-3,9%	-2,9%
Πλωτές	-8,1%	-5,4%	-4,9%	-0,5%
Αεροπορικές	7,1%	7,8%	3,1%	6,3%
Αποθήκευση & υποστ/κές δραστ.	5,5%	2,5%	9,4%	9,1%

Αύξηση σημείωσε το Α' 3μηνο του 2016 ο δείκτης κύκλου εργασιών στις αεροπορικές μεταφορές (+6,3%), για 5^ο συνεχόμενο 3μηνο, ενώ στις χερσαίες και στις πλωτές μεταφορές η μεταβολή ήταν αρνητική, με την πτώση στις πλωτές να παρουσιάζει αποκλιμάκωση (-0,5% το Α' 3μηνο 2016 έναντι -10,9% και -7,5% τα δύο προηγούμενα 3μηνα).

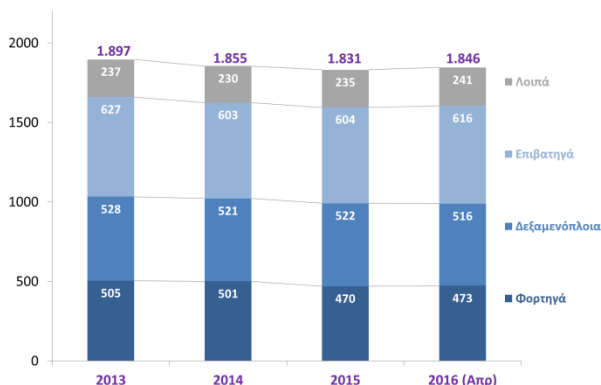
Εξέλιξη του κύκλου εργασιών στις αεροπορικές μεταφορές και στην αποθήκευση (ΕΛΣΤΑΤ, Α' 3μηνο 2016)

Η αύξηση του κύκλου εργασιών στις αεροπορικές μεταφορές παρουσιάζει μικρή αποδυνάμωση το Α' 3μηνο του 2016, (+6,3% έναντι +8,6% και +11,8% τα δύο προηγούμενα 3μηνα), ενώ στις δραστηριότητες αποθήκευσης η άνοδος του κύκλου εργασιών εντείνεται (+9,1% έναντι +1% το Δ' 3μηνο 2015).

Ναυτιλία

Δύναμη του ελληνικού εμπορικού στόλου (αριθμός πλοίων) (ΕΛΣΤΑΤ, Απρ. 2016)

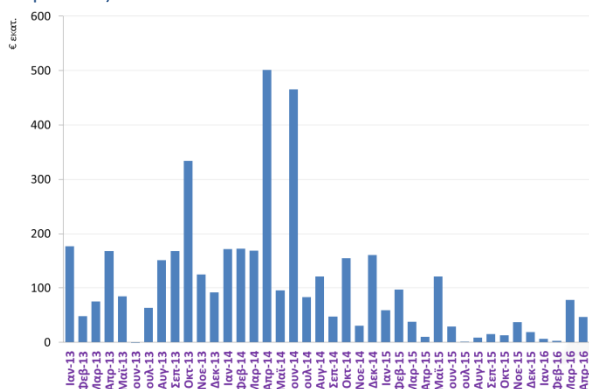
Οριακή αύξηση (+0,2%) σημείωσε η δύναμη του ελληνικού εμπορικού στόλου (πλοία 100 ΚΟΧ και άνω) τον Απρίλιο του 2016 σε σύγκριση με τον Απρίλιο του 2015, ενώ ο συνολικός αριθμός πλοίων διαμορφώθηκε στα 1.846, έναντι 1.831 τον Δεκέμβριο του 2015.

Διακίνηση επιβατών στα ελληνικά λιμάνια (ΕΛΣΤΑΤ, Γ' 3μηνο 2015)

(Σε χιλ.)	Γ' 3μηνο			% μεταβολή	
	2013	2014	2015	2014/2013	2015/2014
Επιβάτες εσωτερικού	15.531	16.244	15.607	4,6%	-3,9%
Επιβάτες εξωτερικού	845	772	860	-8,6%	11,4%
Αποβιβασθέντες	419	395	423	-5,6%	7,0%
Επιβιβασθέντες	426	377	438	-11,5%	16,1%
Σύνολο	16.376	17.016	16.467	3,9%	-3,2%

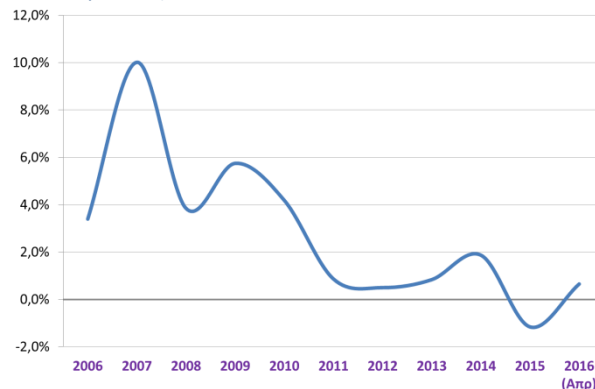
Μείωση -3,2% παρουσίασε η συνολική διακίνηση επιβατών στα ελληνικά λιμάνια το Γ' 3μηνο του 2015, έναντι αύξησης +3,9% που είχε σημειωθεί το αντίστοιχο 3μηνο του 2014.

Καθαρές εισαγωγές πλοίων (ΤτΕ, Απρ. 2016)

Μετά τη μεγάλη αύξηση που σημειώθηκε το 2014 (+46,5%), οι καθαρές εισαγωγές πλοίων το 2015 κινήθηκαν υποτονικά (€447,4 εκατ. έναντι €2,2 δισ. το 2014), ενώ το πρώτο 4μηνο του 2016 ανήλθαν στα €134 εκατ. περίπου, έναντι €203 εκατ. το αντίστοιχο 4μηνο του 2015 (-34%).

Χωρητικότητα του ελληνικού εμπορικού στόλου (% μεταβολή) (ΕΛΣΤΑΤ, Απρ. 2016)

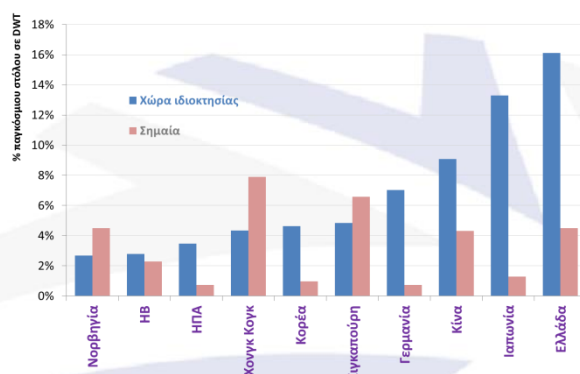
Η ολική χωρητικότητα του ελληνικού εμπορικού στόλου παρουσίασε μείωση τον Απρίλιο του 2016 σε σύγκριση με τον Απρίλιο του 2015 (-0,7%), έναντι αύξησης +1,4% τον Απρίλιο του 2015. Ωστόσο, σε σύγκριση με τον Δεκέμβριο του 2015 η ολική χωρητικότητα έχει αυξηθεί (+0,7%).

Διακίνηση εμπορευμάτων στα ελληνικά λιμάνια (ΕΛΣΤΑΤ, Γ' 3μηνο 2015)

(Σε χιλ. τόνους)	Γ' 3μηνο			% μεταβολή	
	2013	2014	2015	2014/2013	2015/2014
Εμπορεύματα εσωτερικού	8.821	8.718	8.249	-1,2%	-5,4%
Εμπορεύματα εξωτερικού	24.906	27.225	25.753	9,3%	-5,4%
Εκφορτωθέντα	14.143	15.884	14.607	12,3%	-8,0%
Φορτωθέντα	10.763	11.342	11.146	5,4%	-1,7%
Σύνολο	33.727	35.943	34.002	6,6%	-5,4%

Η συνολική διακίνηση εμπορευμάτων στα ελληνικά λιμάνια μειώθηκε κατά -5,4% το Γ' 3μηνο του 2015, έναντι αύξησης 6,6% που είχε σημειωθεί κατά την αντίστοιχη σύγκριση του 2014 προς το 2013.

Παγκόσμια θέση της ελληνικής ναυτιλίας (UNCTAD, 2015)

Στην πρώτη θέση παγκοσμίως εξακολουθεί να βρίσκεται η ελληνική ναυτιλία κατέχοντας το 16% του παγκόσμιου στόλου (σε DWT).

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

Ενεργητικό € 435 δισ. 72% συνόλου*	Ίδια κεφάλαια € 58 δισ. 44% συνόλου*	Πωλήσεις € 77 δισ. 46% συνόλου*	Προ φόρων κέρδη € 2,4 δισ. ** 44% κερδών***
Εργαζόμενοι 220.000	Μισθοί € 4,6 δισ.	Ασφαλ. εισφορές € 2 δισ.	Φόρος επί κερδών € 1,6 δισ.

* Αθροισμα δημοσιευμένων ισολογισμών ΑΕ και ΕΠΕ

** Αθροισμα κερδών και ζημιών όλων των επιχειρήσεων

*** Φορολογητέα κέρδη κερδοφόρων επιχειρήσεων

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει.

Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής.

Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα

T: 211 5006 000

F: 210 3222 929

E: info@sev.org.gr

www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation of Enterprises

168, Avenue de Cortenberg

B-1000 Bruxelles

M: +32 (0) 494 46 95 24

E: sevbrussels@proximus.be

Ακολουθήστε μας στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης:

